

[Første næstformand]

Forslag til lov om ændring af lov om den sociale ankestyrelse, bistandsloven m.v. (Begrænsning af klageadgangen m.v.). (Lovforslag nr. L 124).

Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg skal hermed tillade mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner. (Førelængelse af loven).

(Lovforslag nr. L 202).

Lovforslaget er en forlængelse af loven om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner (lov nr. 488) i 1984 og 1985.

Videreførelsen af loven sker efter følgende principper:

1) Det lovpligtige beløb pr. indbygger, som kommuner og amtskommuner skal afsætte i 1984 og 1985, svarer til beløbet for 1983 med justering for den forventede pris- og lønudvikling.

2) Uddannelsessigtet skal styrkes i den samlede indsats, hvilket understøttes af, at et øget antal uddannelseselementer efter lovforslaget kan finansieres af de lovpligtige beløb.

Jeg skal herudover særlig fremhæve:

at regeringen fortsat overvejer, hvorvidt det er muligt at fremme beskæftigelsen hos private ved i et begrænset omfang at inddrage ordinære kommunale bygge- og anlægsopgaver blandt de arbejder, der kan finansieres af de lovpligtige midler,

at regeringen vil rette en henstilling til kommunerne om, at hovedvægten i anvendelsen af det lovpligtige beløb bliver lagt på uddannelsesmæssige foranstaltninger, og

at regeringen på grundlag af oplysninger om lovens virkninger agter at vurdere dens hensigtsmæssighed med henblik på i god tid inden 1986 at fremkomme med forslag til kommunernes fremtidige placering i bekæmpelsen af ledigheden blandt unge.

Jeg skal i øvrigt henvise til bemærkningerne til lovforslaget.

Jeg skal derfor tillade mig at anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Ole Vig Jensen (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en omlægning og forbedring af elevstøtten til elever på højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler.

(Beslutningsforslag nr. B 106).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 4/5 83 til folketinget om regelforenklingsarbejdet.

(Redegørelse nr. R 15)

Finansministeren (Christophersen):

1. Indledning.

Med denne redegørelse fremlægger regeringen de foreløbige resultater af det regelsaneringsarbejde, der blev igangsat umiddelbart efter den nye regerings tiltræden i september 1982.

Det er regeringens opfattelse, at der allerede nu er opnået væsentlige resultater. I det bilag, der ledsager redegørelsen, omtales således mere end 350 forenklingsinitiativer, der allerede er gennemført, eller som regeringen arbejder videre med med henblik på snarlig gennemførelse. En væsentlig del af disse forenklinger forudsætter lovændringer.

De besluttede forenklinger indebærer, at knap 500 statslige forskrifter (bekendtgørelser, cirkulærer m.v.) helt udgår, medens yderligere godt 300 forskrifter reduceres til ca. 100 nye, forenkledede forskrifter. Nettoresultatet er således, at antallet af statslige forskrifter i alt er reduceret med ca. 700.

Besparelserne er opgjort til at være i størrelsesordenen 100-200 mill. kr. Hertil kommer de betydelige besparelser, der allerede opnåedes ved de regelsaneringsforanstaltninger, der indgik i den i efteråret 1982 vedtagne spareplan. Besparelserne er dog vanskelige at gøre op, idet de ofte optræder som enklere sagsgang m.v.

Regelsaneringen indebærer derudover økonomiske lettelser af mindst lige så stor betydning for borgere og private virksomheder.

[Finansministeren]

Derudover er det regeringens ønske og hensigt, at regelsaneringsarbejdet medfører, at borgeren i højere grad kan overskue gældende regler i forbindelse med deltagelse i samfundslivet, således at vilkårene for det folkelige og private engagement i samfundsopgaverne lettes.

Regeringen lægger endvidere vægt på det positive i, at afskaffelse af cirkulærer og administrative forskrifter stiller krav til borgerens initiativ og nytænkning, når der i mindre omfang fastlægges regler fra centralt hold.

2. Baggrunden for forenklingens arbejde.

Den offentlige sektor har i efterkrigstiden påtaget sig ansvaret for stadig flere opgaver. Opbygningen af velfærdsstaten har betydet, at et stadig mere omfattende udbud af ofte gratis serviceydelser er blevet stillet til rådighed for borgerne. Samtidig har det offentlige på nye måder grebet regulerende ind over for bl.a. det private erhvervsliv, f.eks. som følge af opprioritering af miljøbeskyttelse og arbejds miljø.

Stillet over for en stadig mere kompleks samfundsudvikling har folketingset i voksende omfang anvendt rammelove, der bemyndiger de enkelte ministerier til at udstede forskrifter på det pågældende område. Resultatet er blevet, at staten årligt udsender et stort antal forskrifter – og at de gældende bestemmelser ofte ændres.

I relation til kommunerne er der sket en decentralisering af beslutningerne. Kommunernes aktiviteter er imidlertid fortsat reguleret af et omfattende regelsæt, der er voksende. Det skyldes bl.a., at kommunerne har fået mange nye opgaver. Selv om der samtidig er sket en afvikling af et stort antal tidligere gældende regler, er det ofte vanskeligt for de kommunale forvaltninger at skaffe sig overblik over det store antal statslige forskrifter, der modtages hvert år.

For virksomhedernes vedkommende har der på nogle områder fundet en øget regulering sted. Herudover gælder det for såvel virksomheder som borgere, at det er vanskeligt at overskue reglerne, ligesom der er eksempler på, at reglerne er indrettet på en usmidig og uhensigtsmæssig måde.

Regeringen er i vidt omfang enig i de hensyn, der ligger bag den nuværende lovgivning, og erkender, at der også fremover på

væsentlige områder vil være behov for en detaljeret regulering.

Samtidig er det imidlertid regeringens klare opfattelse, at udviklingen må vendes således, at reglerne forenkles over for borgere og virksomheder. Videre må bestræbelserne på at forenkle forholdet mellem offentlige myndigheder forstærkes. For mange og for komplicerede regler hæmmer virkelyst og tilpasningsevne, både i den private og i den offentlige sektor. Der er således en tæt sammenhæng mellem regelsaneringsarbejdet og regeringens økonomiske politik og erhvervs politik.

Regeringen er indtillet på i fornødent omfang at bryde med vante forestillinger, således at reguleringer, hvor de er fornødne, sker under stærkere hensyntagen til:

- *Den enkelte borger.*
Borgeren skal kunne overskue sin retsstilling, og borgeren skal på en mere enkel måde kunne drage nytte af de offentlige servicetilbud.
- *Initiativ og virkelyst i det private erhvervsliv.*
Ikke mindst af hensyn til de små virksomheder må det sikres, at kontrol- og tilsynsforanstaltninger samt krav om tilladelser m.v. begrænses – og udformes på en hensigtsmæssig måde, hvor de er nødvendige.
- *Decentralisering af den offentlige forvaltning.*
Det må sikres, at det lokale selvstyre ikke udhules gennem uoverskuelige og for detaljerede regler.
- *Effektivitet og omstilling inden for den offentlige forvaltning.*
Reguleringen må ikke fastlåse forvaltningen, således at opgaverne ikke kan løses på den mest hensigtsmæssige måde.

I forlængelse af disse målsætninger lægger regeringen vægt på, at der løbende sikres en tilbagemelding fra de parter, som reguleringen berører. Det er derfor vigtigt, at man i større omfang end hidtil får undersøgt reglerens virkning for den enkelte borger og erhvervs virksomhed.

Regeringen ønsker at forstærke den kontakt, som man har med kommunerne og amtskommunerne, med henblik på, at de løbende får mulighed for at fremkomme med

[Finansministeren]

forenklingsforslag og synspunkter på de eksisterende regler. Regeringen vil tage kontakt med de kommunale organisationer herom.

Det skal understreges, at lovgivningsprocessen og den konkrete udformning af love spiller en væsentlig rolle for udarbejdelsen af de administrative forskrifter. Det er derfor regeringens håb, at også folketinget i forbindelse med lovgivningsarbejdet vil være opmærksomt på at sikre enkle, smidige og overskuelige regler.

3. Arbejdets tilrettelæggelse.

Regeringen nedsatte i september 1982 en departementschefgruppe, der skulle koordinere regelsaneringsarbejdet. Målsætningen for dette arbejde blev i departementschefgruppens kommissorium fastsat til at gøre de gældende regler mere overskuelige for borgere og virksomheder, at nedsætte erhvervslivets omkostninger, at øge virksomheders dispositionsfrihed samt at opnå besparelser på de offentlige budgetter.

Medens det er departementschefgruppens opgave at koordinere regelsaneringen, er det de enkelte ministerier, der har ansvaret for at tage initiativ til forenklinger inden for deres egne områder, vurdere de fremkomne forslag til forenklinger samt sørge for, at forenklingerne føres ud i livet.

Der blev ved arbejdets igangsættelse rettet henvendelse til en række organisationer, ligesom indenrigsministeren skrev til alle landets borgmestre og amtsborgmestre og bad dem fremsende forslag.

Opfordringen til at komme med forslag fik en god modtagelse. I løbet af efteråret indkom ca. 200 forskellige forslag fra erhvervsorganisationerne. Fra kommuner og amtskommuner er fremkommet i alt ca. 5000 bidrag indeholdende ca. 1500 forskellige forenklingsforslag. Indenrigsministeren har i en rapport til folketingets kommunaludvalg givet en oversigt over de kommunale forslag.

De mange forslag er i vinterens løb blevet gennemgået af ministerierne. Samtidig har ministerierne arbejdet med deres egne forenklingsskemaer, ligesom departementschefgruppen for visse ministeriers vedkommende har peget på forenklingssmuligheder.

4. De indkomne forslag og nogle hovedresultater.

Fra kommunal side er der især stillet mange forslag inden for følgende ministeriers områder:

Arbejdsministeriet, indenrigsministeriet, miljøministeriet, ministeriet for skatter og afgifter (skattedepartementet), socialministeriet og undervisningsministeriet.

Der er for hvert af disse ministeriers vedkommende registreret mere end 100 forskellige kommunale forenklingsforslag.

Kirkeministeriet har også modtaget et betydeligt antal forslag (ca. 100 forskellige) gennem provstiudvalgene, og Grønlandsministeriet har modtaget en lang række forslag fra ministeriets direktorater samt fra rigsombudsmanden i Grønland.

Erhvervsorganisationerne har især stillet forenklingsforslag inden for følgende ministeriers områder:

Arbejdsministeriet, miljøministeriet og ministeriet for skatter og afgifter (tolddepartementet).

De indkomne forslag har været meget forskellige i deres indhold, form og sigte. I en del tilfælde er forslagene også indbyrdes modstridende. De kommunale forslag vedrører især helt nye regler og ændringer i bestående regler, som kommunerne har fundet komplicerede og belastende. Dette kan enten skyldes, at de eksisterende og velkendte regler er indgået i den administrative praksis, eller – måske mere sandsynligt – at opmærksomheden over for de gener, de måtte medføre, er aftaget. Regeringen lægger imidlertid vægt på, at der i ministerierne også sker en grundig vurdering af den ældre del af regellingsarbejdet.

Resultaterne af arbejdet kan opsummeres således:

- der er besluttet forenklinger på ca. 200 områder,
- der overvejes forenklinger på yderligere ca. 150 områder.

Der er som tidligere nævnt tale om en samlet reduktion i antallet af statslige forskrifter på ca. 700.

Ca. $\frac{2}{3}$ af forenklingsskemaerne er udtryk for en imødekommelse af forslag, som kommuner eller organisationer har fremsendt i efteråret 1982. Resten er forenklinger, som er

[Finansministeren]

taget op på ministeriernes eget initiativ, ofte på grundlag af ministeriernes almindelige kontakt med kommuner, organisationer m.v.

Hovedparten af forenklingerne vedrører især forholdet mellem offentlige myndigheder; men det skønnes, at ca. ¼ af initiativerne direkte har betydning for private virksomheder. En mindre del af initiativerne skønnes at have direkte betydning for borgerne. De initiativer, der vedrører forholdet mellem offentlige myndigheder, vil dog ofte have en indirekte betydning for borgere og virksomheder.

Til illustration af de opnåede resultater kan der peges på følgende:

- boligministeriets nye småhusreglement skønnes at begrænse de nuværende byggesager i kommunerne på enfamilieshusområdet væsentligt,
- de nye regler for beregning af ny individuel dagpengesats skønnes at medføre, at arbejdsløsheds-kasserne skal foretage 40 pct. færre beregninger af dagpengesatser,
- de nye regler for efterlønsmodtagere vil afskaffe 700.000 blanketter på årsbasis,
- styrkelsen af menighedsrådenes kompetence vil overflødiggøre ca. 75 pct. af cirkulærematerialet vedrørende kirkefunktionærers ansættelse,
- nye regler for lokalplanlægning vil begrænse antallet af lokalplaner med ca. 25 pct.,
- ca. 40 pct. af de bestemmelser vedrørende fælleskommunale EDB-registre, som kommuner og amtskommuner skal holde rede på, vil bortfalde.

Regeringen ønsker, at forenklingens arbejde sker med så stor en bredde som muligt, men lægger specielt vægt på resultater og initiativer på de 6 hovedområder, som omtales nedenfor.

4.1 Øget dispositionsfrihed for borgere og virksomheder.

Regeringen lægger vægt på, at virksomhedernes dispositionsfrihed øges, og at omkostningsniveauet dæmpes.

I forlængelse heraf ønsker regeringen at fjerne de dele af den offentlige regulering, der virker unødigt konkurrencebegrænsende.

Endvidere vil regeringen, hvor det er forsvareligt, foretage lempelser i de krav, f.eks. af

miljø- og arbejdsmiljø-mæssig art, som virksomhederne er stillet over for.

For såvel borgere som virksomheder ønsker regeringen at *forenkle sagsbehandlingen i forbindelse med godkendelses-, tilladelses- og dispensationsansøgninger*. Regeringen har bedt departementschefgruppen sikre, at der sker en systematisk vurdering af, hvorvidt man kan afskaffe kravet om godkendelse, dispensation eller tilladelse *for en række mindre dispositioner*. Endvidere skal der ske en vurdering af, om det er muligt at erstatte godkendelses- eller dispensationskrav med en anmeldelsespligt.

Regeringen lægger også vægt på, at virksomhederne belastes mindst muligt af at skulle afgive *statistiske og andre oplysninger* til offentlige myndigheder.

Regeringen ønsker, at det offentliges kontrol og tilsyn med borgere og virksomheder tilrettelægges således, at det er til mindst mulig gene, og således, at kontrollen så vidt muligt målrettes mod potentielle risikoområder. Regeringen har derfor som led i det fortsatte regelforenklingsarbejde besluttet at iværksætte en gennemgang af det offentliges kontrol- og tilsynsfunktioner over for borgere og virksomheder. Formålet er at vurdere, om der er et rimeligt forhold mellem de ressourcer, der anvendes, og de offentlige hensyn og interesser, der søges tilgodeset. Videre er formålet at vurdere, om denne del af det offentliges virksomhed kan effektiviseres.

Som *eksempler* på initiativer, der allerede er besluttet, eller som konkret overvejes, kan nævnes:

Fjernelse af unødigt konkurrencebegrænsende regulering

- liberalisering af reglerne for hyrevognskørsel
- liberalisering af reglerne i industriministeriets valutabekendtgørelse, bl.a. vedrørende privates adgang til at optage lån i udlandet.

Lempelser af krav

- kravene på arbejdsmiljøområdet nyvurderes
- ophævelse af sikkerhedsuddannelser for dele af den administrative sektor
- lovændring vedrørende lempelser af hviletidsbestemmelserne overvejes med henblik på fremsættelse i næste folketingsår.

Forenkling af sagsbehandlingen

[Finansministeren]

- rationalisering af patentansøgningsproceduren
- forenklede regler for tilmelding til handels- og aktieselskabsregistre
- forenklet ansøgningsprocedure for eksportkreditter
- ophør og forenkling af byggesagsbehandling ved en række mindre byggearbejder
- proceduremæssige lempelser vedrørende elforsyningsområdet og anvendelse af vedvarende energi
- lempeligere godkendelse af elektrisk materiel
- smidigere miljøbehandling af mindre virksomheder
- forenkling af byggesagsadministrationen således, at det undgås, at byggemyndighederne henholdsvis direktoratet for arbejdstilsynet stiller forskellige krav til bygningens indretning.

Statistiske oplysninger

- Danmarks Statistik har fortsat arbejdet med at forenkle virksomhedernes indberetninger.

Tilsyn og kontrol

- miljø- og levnedsmiddelkontrollen forenkles og omlægges
- eksportkreditrådet arbejder på forenkling af kontrolprocedurer.

4.2 Bedre mulighed for kommunerne til at tilpasse sig de aktuelle behov og økonomiske vilkår.

Efter regeringens opfattelse løses en række af de offentlige opgaver bedst, hvis beslutningerne tages så tæt ved borgerne som muligt. Det er her, man kender problemerne og har de bedste forudsætninger for at prioritere indsatsen.

Det er nødvendigt, at en væsentlig del af den omstillingsproces, som skal ske i den offentlige sektor i disse år, finder sted i kommunerne. Kommunerne kan i de kommende år kun løse nye opgaver ved at skrue aktiviteten ned på etablerede områder, og der stilles derfor store krav til fleksibiliteten i regulerings- og styringssystemet.

Kommunerne har allerede i dag en høj grad af dispositionsfrihed, men regeringen lægger vægt på, at det gennem regelsaneringsarbejdet sikres, at der ikke lægges uønskede hindringer i vejen for kommunernes

tilpasning til de aktuelle behov og økonomiske vilkår.

En stor del af de mange *styrelsesregler*, der gælder for kommunerne, findes i dag i en række speciallove, hvad der har ført til uensartet fortolkningspraksis og en ukoordineret udvikling af styrelsesforholdene. Regeringen vil derfor tage skridt til at *smidiggøre og forenkle* de kommunale styrelsesregler.

Med henblik på at øge råderummet for det kommunale selvstyre vil regeringen søge de statslige refusioner på serviceområdet omlagt til *bloktilskud*. Herigennem opnås også en begrænsning af udstedelsen af statslige forskrifter, ligesom behovet for kommunale indberetninger vil blive mindre. Dette vil blive søgt gennemført på en sådan måde, at det ikke får u hensigtsmæssige virkninger for byrdefordelingen.

I mange af de kommunale forslag er der peget på, at det på visse områder er uklart, om statslige forskrifter er *bindende eller vejledende*. Regeringen finder, at det er vigtigt at undgå uklarheder på dette punkt, da der ellers kan skabes usikkerhed for kommunerne og for de borgere, de skal betjene, ligesom der kan opstå utilsigtede budgetmæssige konsekvenser for kommunerne.

Efter regeringens opfattelse er der også behov for en samordning af de *mellemkommunale betalingsordninger* med henblik på at forenkle beregning og afregning samt minimere antallet af betalingsordninger. Endvidere bør det overvejes i højere grad at indføre fælles takstprincipper, bl.a. med henblik på sammenkædning af dispositionsret og økonomisk ansvar.

Som *eksempler* på forenklingsskemaer på betydning for kommunerne kan nævnes:

- en række af de *ovenfor omtalte initiativer*, bl.a. vedrørende forenklet byggesagsbehandling for småhusbyggeri, nye regler for lokalplanlægning, sanering af reglerne vedrørende fælleskommunale EDB-registre, hviletidsbestemmelser for en række offentligt ansatte og forenkling og omlægning af miljø- og levnedsmiddelkontrollens arbejde,
- der er fremsat lovforslag om omlægning til *bloktilskud* på biblioteksområdet. Tilsvarende overvejelser gøres på socialministerens område og inden for fritidsudervisningen,

[Finansministeren]

- der er udarbejdet en rapport om *bindende/vejledende forskrifter* i henhold til bistandsloven med henblik på at præcisere de administrative forskrifters betegnelser og indhold,
- undervisningsministeren har fremsat lovforslag om etablering af *skolefritidsordninger*, som sammen med andre alternative pasningsordninger dels vil give offentlige besparelser og dels vil medføre en mere smidig tilrettelæggelse af kommunernes fritidstilbud. Samtidig vil kommunerne få større dispositionsfrihed med hensyn til *undervisningens tilrettelæggelse i folkeskolen*,
- der vil ske en præcisering af forholdet mellem *plan- og vejlovgivningen*, ligesom det overvejes, om de *bebyggelsesregulerende bestemmelser* i bygge- og kommuneplanloven kan samordnes bedre.

4.3 Forenkling af plansystemer.

Hovedsigtet med planreformen er at videreudvikle de statslig-kommunale plansystemer til at være rettet imod fornyelse og omstilling under 80ernes økonomiske vilkår. Planlægningen skal fremover koncentreres om politisk valgte problemstillinger med henblik på at udvikle mere dybtgående forslag på de udvalgte områder. Som oplæg til den kommende planrunde vil regeringen i forlængelse af drøftelserne med de kommunale organisationer om forudsætningerne for kommunernes økonomi i de kommende år foreslå et sæt af temaer til behandling i den kommende planrunde. Samtidig opfordres kommunerne til selv at vælge temaer af særlig lokal interesse.

Denne temaplanlægning skal medvirke til at rette søgelyset mod omstillingsproblemerne såvel inden for som på tværs af de enkelte sektorområder og sikre, at nye og billigere løsningsmuligheder drøftes på det politiske ledelsesniveau i stat, amtskommuner og kommuner.

Statens idéformidling, vejledning og krav må udformes under hensyn til, at planlægningsbehovet varierer fra kommune til kommune og over tiden. I temaplanlægningen er der således bl.a. åbnet mulighed for begrundet »blankmelding«, dvs. tilbagemelding om, at en problemstilling ikke skønnes relevant i en kommune.

Den årlige ajourføring begrænses mest muligt og foretages som hovedregel kun på de budgettunge områder, dvs. social-, sundheds- og uddannelsessektorerne.

Inden for den fysiske planlægning samt areal- og naturressourcesektorenes og infrastruktursektorenes planlægning, der i varierende omfang opererer med formelle bindinger, bør omfanget af disse saneres. I samspillet mellem de involverede myndigheder må procedurerne for ændring af planerne udformes mere smidigt og enkelt, f.eks. ved, at statslig eller amtskommunal godkendelse i størst muligt omfang erstattes af en høringsret kombineret med indgrebsmulighed for den pågældende myndighed.

På social-, sundheds- og uddannelsesområderne er plansystemerne allerede under omlægning efter ovennævnte principper. For så vidt angår plansystemerne inden for regionplan- og kommuneplanlovgivningen arbejdes der ligeledes med en videreudvikling og forenkling.

Konsekvensen af disse ændringer vil dels være en væsentlig reduktion i kravene til årlig kommunal indberetning, dels indebære et væsentlig større udbytte af planlægningsindsatsen, således at den bliver et aktivt lokalpolitisk redskab for gennemførelse af omstilling samt øvrige tilpasninger til nye og ændrede forhold i samfundsudviklingen.

Rapport om planreformen er under udarbejdelse og forventes efter regeringens godkendelse offentliggjort i sommeren 1983. Rapporten afgives af planinformationsudvalget, der er nedsat under budgetdepartementet.

4.4 Forenkling af ankesystemer.

Regeringen har bedt departementschefgruppen iværksætte en gennemgang af *ankesystemerne* med henblik på at vurdere, om der kan ske forenklinger. Efter regeringens opfattelse bør afgørelser som hovedregel kun kunne ankes én gang. Derfor bør det overvejes, om der på områder, hvor der i dag er flere ankeniveauer, er hensyn, der nødvendiggør dette, eller om det ikke vil være tilstrækkeligt med kun én ankemulighed.

Gennemgangen af ankesystemerne vil blive tilrettelagt således, at resultaterne heraf kan fremlægges i forbindelse med næste års

[Finansministeren]

redegørelse til folketinget om regelsaneringen.

På ankeområdet er der fremsat lovforslag om omlægning af det sociale ankesystem således, at kun principielle sager fra amtsankenævnene kan ankes til den sociale ankestyrelse.

4.5 Oprydning og øget overskuelighed i reglerne.

Det er på mange områder svært at danne sig et overblik over de gældende regler, både for borgeren og for den kommunale forvaltning.

Regeringen lægger derfor vægt på, at der bliver ryddet op i reglerne. Alle forældede regler skal luges væk, og på områder, hvor det ikke allerede sker, skal ændringsbestemmelser, hvor det er hensigtsmæssigt, indarbejdes i nye, opdaterede hovedforskrifter.

Herudover ønsker regeringen, at der tages skridt til at sikre en mere effektiv distribution af reglerne. Der bør i højere grad tages hensyn til den kommunale beslutningsproces – herunder budgetlægningen – ved udsendelsen af de statslige forskrifter. På nogle områder vil der antagelig være fordel forbundet med at opsamle og sammenskrive de løbende regelændringer, inden de udsendes.

Herudover finder regeringen, at der på lidt længere sigt formentlig vil være væsentlige fordele forbundet med at tage den nye informationsteknologi i brug på dette område. Regeringen har derfor taget skridt til at vurdere mulighederne for, om der på et økonomisk forsvarligt grundlag kan skabes større overskuelighed i reglerne gennem oprettelse af en lovdatabase, der omfatter alle gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer m.v.

Regeringen har anmodet det af justitsministeriet nedsatte retsinformationsråd om at udrede de tekniske, økonomiske og juridiske forhold i forbindelse hermed samt de regelsaneringsmæssige konsekvenser heraf. Denne udredning skal – efter forelæggelse for departementschefgruppen vedrørende regelsanering – danne grundlag for, at regeringen inden årets udgang kan tage stilling til, hvorvidt en lovdatabase skal oprettes.

Der er allerede taget initiativ til at rydde op i reglerne og gøre dem mere overskuelige på en lang række områder.

Som eksempler herpå kan nævnes:

- et stort antal forældede regler er ophævet på arbejdsmiljøområdet, og der er foretaget en systematisering af de gældende regler,
- et stort antal forældede regler ophæves på sygedagpengeområdet,
- inden for statens område vil de gældende cirkulærer m.v. vedrørende personaleforhold blive sammenskrevet, og der vil blive udarbejdet en personaleadministrativ håndbog,
- en regelsamling på miljøministeriets område overvejes udarbejdet,
- mere overskuelige vejledninger til virksomhederne om told- og afgiftslovgivningen vil blive udarbejdet,
- en forbedring af systemet med Sociale Meddelelser overvejes.

4.6 Centraladministrationens interne procedurer.

Regeringen vil igangsætte et arbejde med henblik på at udarbejde en vejledning til brug for de regeludstedende myndigheder, således at nogle af de problemer, der har vist sig i de fremkomne forenklingsforslag, fremover vil kunne undgås.

Samtidig ønsker regeringen en sanering og gennemgang af alle ikke-permanente udvalg og kommissioner m.v. i centraladministrationen. Arbejdet hermed er iværksat, og en foreløbig gennemgang viser, at af de 260 udvalg, der var etableret pr. 1. januar 1983, vil 1/3 kunne nedlægges eller afslutte deres arbejde inden årets udgang og herefter nedlægges.

5. Det videre arbejde med regelforenklingsarbejdet.

Regeringen lægger stor vægt på, at der løbende sker en kritisk gennemgang af de eksisterende regler. Regelsaneringen skal være en fortsat proces. Som et led i denne proces er det regeringens hensigt også til næste forår at give folketinget en redegørelse om regelforenklingsindsatsen.

Det videre forenklingsarbejde vil dels bestå af en opfølgning og afslutning inden for de områder, hvor der allerede nu pågår overvejelser, og dels vil det rette sig mod de hovedtemaer, der er angivet i denne redegørelse.

Regeringen har bedt den nedsatte departementschefgruppe om at fortsætte sit arbejde i overensstemmelse hermed.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 1103

1) Til statsministeren af:

Poulsaard (FP):

»Hvilke oplysninger kan statsministeren give om eventuelle indskrænkninger i den siddende regerings rejseaktiviteter set i relation til den tidligere regerings rejseaktiviteter?«

Skriftlig begrundelse

Ved regeringens tiltræden lovede statsministeren, at et af de områder, hvor der skulle ske besparelser, var regeringens rejseaktiviteter.

Der er nu forløbet 8 måneder, siden regeringen tiltrådte, og det må derfor være muligt at danne sig et skøn over, hvilken nedtrapning der er sket.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Spørgsmålet vil blive besvaret af økonomiministeren på statsministerens vegne.

Statsministeren (Anders Andersen, fg.):

Vi har i regeringen været meget restriktive med hensyn til rejseaktiviteter, men jeg synes ikke, det ville være rimeligt eller formålstjenligt at foretage en sammenligning imellem de kriterier, vi og tidligere regeringer har anlagt. En mekanisk optælling af rejser i forskellige perioder ville heller ikke give noget rimeligt bedømmelsesgrundlag.

Poulsaard (FP):

Ja, så ved vi det. Jeg synes ikke, der er ret meget at sige tak for. Jeg synes, det ville være aldeles rimeligt, hvis statsministeriet foretog den opgørelse. Nu skal den fungerende statsminister, økonomiministeren, være klar over, at det var noget, som indgik i et løfte til befolkningen. Jeg har læst tiltrædelsestalen, og dér var det ikke med, det skal medgives, men til den samlede presse udtalte statsministeren, at man ville skære betydeligt ned på rejseaktiviteten. Hvordan skal vi kunne kontrollere, om statsministerens ord står til troende, hvis man ikke vil foretage den sam-

menligning, og at statsministerens ord står til troende, er en alvorlig sag i en parlamentarisk forsamling. I den forbindelse er jeg i og for sig ked af, at statsministeren ikke er her, men da jeg selv er gået med til, at spørgsmålet blev besvaret af en anden minister, skal jeg ikke bebrejde nogen det. Men jeg kan oplyse, at statsministeren den 27. april 1983 holdt et møde med gruppeformændene her i tinget, hvor han sagde til disse gruppeformænd, at folketingets arbejde i hvert fald ikke skal sinkes, fordi ministre rejser.

På den baggrund ville jeg gerne have spurgt statsministeren, hvordan det så kan være, at miljøministeren er rejst til Kenya og ikke kommer hjem derfra før den 20. maj 1983, således at man ikke kan blive færdig i miljøudvalget; det rimer ikke rigtig med det, statsministeren har sagt.

Men jeg er virkelig ked af, at vi ikke har fået den sammenligning; så kan man kun håbe, at pressen og andre vil begynde at bore lidt i det spørgsmål.

Statsministeren (Anders Andersen, fg.):

Jeg vil gerne sige til hr. Poulsaard, at han roligt kan regne med, at statsministerens ord står til troende; det behøver han ikke at drage i tvivl. Jeg startede jo også med at sige, at der var sat meget snævre grænser for rejseaktiviteten inden for regeringen. Men når det ikke kan være rimeligt at lave et sammenligningsgrundlag på nuværende tidspunkt, skal det bl.a. ses på baggrund af, at vi havde formandskabet i EF i de første fire måneder af denne regerings tid, altså halvdelen af den tid, der er gået indtil nu, og at det medfører ekstra rejser. Derfor kan man ikke umiddelbart sammenligne det. Det var det, jeg sagde i mit første indlæg, og jeg tror også, hr. Poulsaard vil forstå, at en sådan sammenligning ikke ville have nogen relevans.

Poulsaard (FP):

Ja men jeg vil da meget gerne tro på statsministeren, det skulle man i hvert tilfælde helst kunne. Jeg vil også medgive økonomiministeren, at rejser i EF-regie måske skal holdes uden for den sammenhæng, specielt når man har formandsposten. Jeg vil også gerne medgive, at det er nødvendigt at rejse for regeringen. Men jeg kan med den bedste vilje af verden ikke forstå, hvorfor vi kun

[Poulsgaard]

skal tro, og hvorfor vi ikke kan få nogle fakta. Herinde plejer vi gerne at ville have dokumentation, og ministeren må altså have mig undskyldt, men det ville være lidt mere betryggende, uden at jeg skal drage nogens ord i tvivl, at få det helt sort på hvidt. For min skyld kan vi godt sammenligne med den periode, hvor den socialdemokratiske regering havde formandskabet i EF, bare vi fik en lille smule at holde os til; det ville jeg sætte pris på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 996

2) Til *landbrugsministeren* af:

Bjørn Westh (S):

»Vil ministeren efter indhentet udtalelse fra justitsministeriets lovfdeling oplyse, om udpegningen af gårdejer Hans Engell (KF), Bornholm, til medlem af jordlovsudvalget i stedet for en embedsmand fra landbrugsministeriets departement er i overensstemmelse med lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.m.«

Skriftlig begrundelse

Landbrugsministeren har pr. 1. april d.å. udskiftet en embedsmand fra landbrugsministeriets departement med gårdejer Hans Engell (KF), Bornholm, som en af ministeriets repræsentanter i jordlovsudvalget. Skiftet fra embedsmand til partipolitisk repræsentant er et klart brud med hidtidig praksis og med forudsætningerne for gældende lov. I bemærkningerne til lovforslag nr. L 44 står der bl.a., at ministeriet gennem sin repræsentation skal tilføre udvalget juridisk og administrativ viden om lovforslaget; endvidere står der i bemærkningerne pkt. 21, at nu vil også matrikeldirektoratet blive formelt repræsenteret i udvalget. Det har således været forudsat, at ministeriets to repræsentanter dels skulle repræsentere selve ministeriet og tilføre udvalget juridisk og administrativ viden, dels repræsentere matrikeldirektoratet.

Ovenstående anfægtes ikke af, at folketingsudvalgets flertal i betænkningen til L 44 har henstillet, at ombudsmandens henstilling i sag nr. 1981-621-57 følges, idet der her udelukkende er tale om en henstilling om at undgå personsammenfald i klagesager.

Bjørn Westh (S):

Jeg vil gerne understrege, at dette spørgsmål interesserer mig af statsretlige grunde, at det er det statsretlige problem, jeg er interesseret i. Det er vigtigt i et demokrati, at regeringen overholder demokratiets spilleregler. Det er altså ikke for mig et spørgsmål om enkeltpersoner, men jeg vil gerne supplere spørgsmålet med at spørge, om ministeren mener, at gårdejer Engell har en sådan juridisk og administrativ viden om landbrugsloven, at han kan opfylde det, der står i bemærkningerne til lovforslaget.

Landbrugsministeren (Niels Anker Koføed):

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget vedrørende udlånsloven har ombudsmanden i en afgørelse om det rådgivende udvalg om udlån til yngre jordbrugere udtalt kritik af et personsammenfald ved landbrugsministeriets repræsentation i dette udvalg og sagsbehandlingen i departementet. Selv om denne afgørelse direkte kun vedrører det rådgivende udvalg vedrørende loven om udlån til yngre jordbrugere, er det min opfattelse, at de synspunkter, som ombudsmanden har fremført, principielt må finde anvendelse på landbrugsministeriets repræsentation i andre udvalg.

Jeg kan sige, at landbrugsministeriets departement har været repræsenteret i statens jordlovsudvalg siden oprettelsen i 1919. Dette har mig bekendt ikke givet anledning til kritik af sagsbehandlingen, før vi fik denne henvendelse fra ombudsmanden. Under lovforslagets behandling i folketinget tilkendegav imidlertid et flertal i betænkningen til lovforslaget, at ombudsmandens henstilling i den nævnte sag fuldt ud måtte følges i forhold til jordlovsudvalget. Jeg måtte opfatte folketingsflertallets tilkendegivelse som udtryk for et fortolkningsbidrag til den vedtagne lov.

På denne baggrund har jeg fundet det rigtigst som den ene af landbrugsministeriets repræsentanter at udpege en person, der på den ene side har kendskab til de forhold, der behandles af jordlovsudvalget, og på den anden side står uden for det hierarkiske system og således ikke kan påvirke den departementale behandling af klagesager vedrørende spørgsmål, der har været forelagt jordlovsudvalget.

[Landbrugsministeren]

På denne baggrund mener jeg naturligvis ikke, at udnævnelsen af hr. Engell som den ene af repræsentanterne for landbrugsministeriet er i strid med udlånsloven.

Men jeg kan også tilføje, at spørgsmålet som ønsket af spørgeren har været forelagt justitsministeriets lovafdeling, der har udtalt, at »... justitsministeriet finder på den baggrund, at der næppe er holdepunkter for at antage, at det skulle være i strid med bestemmelsen i § 32 i loven, at landbrugsministeren for helt at undgå, at inhabilitetsproblemer kan opstå, har udpeget en person, der ikke er ansat i landbrugsministeriets departement, som den ene repræsentant for landbrugsministeriet.«

Bjørn Westh (S):

Dette er som nævnt et statsretligt problem for mig, men når justitsministeriets lovkontor anvender udtryk som, at der næppe er holdepunkter for at antage, at det, ministeren har gjort, er i strid med loven, så er det for mig at se en meget svag støtte for ministeren, næsten den svageste støtte, han kan opnå fra et af ministeriernes egne kontorer. Men for at få en juridisk udtalelse udefra, fra juridisk uafhængige personer, har vi forelagt – eller har jeg forelagt – spørgsmålet for det retsvidenskabelige institut ved Københavns universitet, der peger på en lang række forhold, og som også er gået ind og har vurderet ombudsmandens konkrete udtalelse. Og man siger fra universitetet, at der jo ikke er noget i vejen for, at man så kunne have taget en person med juridisk og administrativ kendskab uden for selve departementet. Men det var i øvrigt ikke det spørgsmål, som ombudsmanden rejste over for ministeriet.

Jeg vil derfor spørge landbrugsministeren én gang til: repræsenterer gårdejer Engell en juridisk og administrativ viden om landbrugsloven, sådan som det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget? Jeg vil tillade mig at citere en udtalelse af 3. maj 1983 fra det retsvidenskabelige institut ved Københavns universitet, udfærdiget af lektor Lars Busck, cand.jur., hvori det siges som en samlet konklusion på de juridiske problemer:

»... må konklusionen være, at landbrugsministeren er forpligtet til at udpege en person, som har juridisk og administrativ viden om landbrugsloven. Da den pågældende

endvidere ifølge lovforslagets bemærkninger skal sikre ministeriet et vist indseende med udvalgets afgørelse og det, efter det oplyste, hidtil har været fast praksis, at ministeren i overensstemmelse med disse hensyn udpegede en embedsmand fra ministeriet, må den nærmestliggende videre konklusion være, at ministeren har været forpligtet til at fortsætte denne praksis.«

Jeg betragter faktisk også lovkontorets udtalelse som gående i samme retning. Jeg vil gentage mit spørgsmål om Engells kvalifikationer og spørge landbrugsministeren, om han på denne baggrund vil ændre sin indstilling eller der er politiske bindinger, som gør, at han ikke vil.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg minder om taletiden.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg vil bare gentage, at jeg opfattede ombudsmandens henstilling således, at det ikke var heldigt med personsammenfald; jeg mener, at det for at være helt i overensstemmelse med, hvad jeg følte var folketingets opfattelse, ikke var nok at undgå personsammenfald. Jeg kan ikke se – og det går jeg ud fra at den tidligere landbrugsminister, som kender ankeinstansen, departementet, er enig med mig i – at det kan være rimeligt at udpege en fuldmægtig til at repræsentere departementet, som er underlagt kontorchefen, der skal anke sagerne; det er efter min opfattelse – således som jeg forstod ombudsmanden – ikke tilstrækkeligt, hvis man skal undgå inhabilitet. Sådan opfatter jeg folketingets henstilling, og den har jeg fulgt.

Til det sidste spørgsmål skal jeg bare sige til hr. Bjørn Westh, at der ikke noget sted står, at den pågældende skal være jurist, men der står, at vedkommende skal have juridisk indsigt, og det kan jeg garantere for at vedkommende person har. Jeg kan for øvrigt sige, at de fleste bornholmere har en ganske udmærket juridisk indsigt – der er ingen problemer her.

Bjørn Westh (S):

Der står i ministerens bemærkninger, at man skal have en juridisk viden og administrativ viden om landbrugsloven. I øvrigt sagde landbrugsministeren, da han fremsatte

[Bjørn Westh]

lovforslaget, at der ikke var grund til at følge ombudsmandens henstilling, idet den ikke var særlig vigtig. Jeg må fastholde, at ministeren har overtrådt sin kompetence, har overskredet demokratiets regler, og vil derfor spørge ministeren, om han vil ændre sin udpegning.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg vil fastholde, at jeg har fulgt folketingets henstilling, og derfor vil jeg ikke ændre min indstilling.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1085

3) Til *justitsministeren* af:

Steen Folke (VS):

»Vil ministeren standse leverancen af tre camouflerede krigsskibe fra Helsingør Værft til det krigsførende Irak, indtil en fornyet undersøgelse har godtgjort, hvad der er det egentlige formål med skibene?«

Skriftlig begrundelse

I oktober 1982 stillede spørgeren tre spørgsmål – S 35, S 52 og S 79 (jfr. Folketingstidende 1982-83 sp. 531, 1083 og 1314) – til henholdsvis industri- og forsvarsministeren om de pågældende skibe, der er særdeles avancerede roll-on-roll-off-skibe. Til trods for en række indikatorer for, at skibenes egentlige formål er troppetransport, nøjedes ministrene i deres besvarelser med at henvise til, at skibene var blevet gennemgået af en medarbejder ved søværnets materielkommando. Af uransagelige grunde havde denne ladet sig overbevise om, at skibene var beregnet til transport af pilgrimme. Det havde den irakiske reder, der må formodes at kende de danske bestemmelser om eksport af våbenmateriel, nemlig oplyst! En anden én måtte så nøjes med at undres over, hvad pilgrimmene skulle med helikopterlandingsdæk, fundament til kanon, forstærket lagerrum til ammunition og forskelligt andet udstyr. Forhåbentlig glæder det Allah!

Nu har det ansete engelske tidsskrift Lloyds List den 15. april 1983 bragt en række nye oplysninger om de tre skibes indretning, tydeligvis baseret på et langt mere ind-

gående kendskab til skibene, end søværnets materielkommando erhvervede sig på en fransk visit på Helsingør Værft. Nogle oplysninger er i direkte modstrid med materielkommandoens. Således hævder Lloyds, at der er indrettet alle faciliteter til, hvad der må formodes at være 250 soldater. Lloyds List konkluderer: »Irak vil snart være i stand til at foretage en omfattende invasion fra havet med militære køretøjer og tropper ved hjælp af tre skibe, der nærmer sig færdiggørelse i Danmark.«

Ud fra de mange belastende kendsgerninger om skibene, der fremdrages af Lloyds List, må det være ministerens pligt at underkaste skibene en fornyet undersøgelse af, om de lever op til våbenlovens krav.

Steen Folke (VS):

Jeg har jo rejst denne sag tre gange tidligere, men er blevet spist af med, hvad jeg vil tillade mig at betragte som søforklaringer.

Helsingør Værft har til det krigsførende Irak bygget 3 særdeles avancerede roll-on-roll-off-skibe, udstyret med helikopterlandingsdæk, med fundament til kanoner, med særligt forstærket rum til opbevaring af ammunition og med plads til ekstra mandskab på 250 personer. Alt tyder på, at dette er camouflerede krigsskibe. Alligevel har søværnets materielkommando udtalt, at disse skibe er beregnet til transport af pilgrimme. Det må ærlig talt forekomme alle andre at være særdeles usandsynligt.

Nu har det ansete tidsskrift i England Lloyds List direkte gennemgået skibene og selv konkluderet ganske uafhængigt, at disse skibe er camouflerede krigsskibe. De kommer med en hel række nye oplysninger, som ikke fandtes i søværnets materielkommandos gennemgang af skibene.

På den baggrund mener jeg, at det mindste, justitsministeren kan gøre, er at sikre en ny undersøgelse af skibenes faktiske indretning og formål.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er rigtigt, at sagen har været rejst her tidligere, og hr. Steen Folke har fået svar. Jeg kan ikke betragte dem som søforklaringer, bortset fra at svarene hviler på en undersøgelse foretaget af en af søværnets sagkyndige. Denne undersøgelse blev foretaget på foran-

[Justitsministeren]

ledning af justitsministeriet, da man i februar 1982 blev opmærksom på, at de pågældende skibe blev bygget på Helsingør Værft.

Det, vi fik at vide af søværnets sagkyndige, efter at denne havde besigtiget skibene på værftet og gennemset byggekontrakten og byggespecifikationen, var, at de omhandlede skibe ikke kan anses for omfattet af krigsmaterielloven eller våbenlovens § 6, og derfor konkluderede man dengang, at der ikke var hjemmel til at kræve produktionstilladelse eller udførselstilladelse. Denne afgørelse, der blev truffet i begyndelsen af 1982, kan jeg fortsat henholde mig til.

De nævnte særlige omstændigheder ved skibene: landingsdæk, fundament og forstærket lagerrum, er ikke nye oplysninger. De var også nævnt i den rapport om undersøgelsen af skibene, som forsvarsministeriets sagkyndige havde udarbejdet. Det nævntes samtidig, at disse forhold ikke i sig selv kunne medføre, at skibene måtte karakteriseres som krigsmateriel.

Jeg kan altså fortsat henholde mig til den afgørelse, der blev truffet i sin tid.

Steen Folke (VS):

Jeg synes, det er yderst beklageligt, at justitsministeren ikke vil gribe ind og i det mindste foretage en ny undersøgelse.

Det er rigtigt, at en række af de oplysninger, som er nævnt her, har været kendte hele tiden, men der er også kommet nye oplysninger frem.

Vil ministeren kommentere den nye oplysning, som Lloyds List har bragt frem, nemlig at der er sove-, toilet- og messefaciliteter til ca. 250 personer om bord på disse skibe? Det er i modstrid med, hvad søværnets materielkommando hævdede i sin indberetning, så det er i hvert fald en ny oplysning. Der er også en række andre nye oplysninger om særligt forstærkede dæk, der kan tage kampvogne med akseltryk på op til 80 t. Der er oplysninger om motorerne, som er langt stærkere end normalt i tilsvarende skibe, og om ramper, der gør skibene særlig egnede til amfibieoperationer. Der er en lang række nye oplysninger i Lloyds List, som jeg vil bede ministeren om at tage stilling til.

Må jeg endvidere spørge ministeren, hvad der får kommanden til at tro på søværnets materielkommandos påstand om, at disse skibe

er beregnede til transport af pilgrimme. Kan ministeren bekræfte, at det eneste, søværnets materielkommando ved om den sag, er, at det er noget, den irakiske reder har sagt? Han kender jo nok den danske våbeneksportlovgivning. Ministeren kan måske også bekræfte, at den virkelige modtager af disse skibe er det irakiske forsvarsministerium?

Der er så mange klare indicier for, hvad meningen med disse skibe er, at ministeren ikke endnu en gang blot kan nøjes med at sætte kikkerten for det blinde øje.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

En kommentar til et fremmed forsikrings-selskabs udsagn og oplysninger agter jeg ikke at komme med. Vi må henholde os til den sagkundskab, vi har her i landet, og denne sagkundskab har jo sagt, at disse skibe bliver bygget i overensstemmelse med den måde, hvorpå denne lovgivning er fortolket, altså at det ikke drejer sig om krigsmateriel.

Jeg vil gerne fastslå, at det ikke er tilstrækkeligt til at karakterisere noget som krigsmateriel, at det rent faktisk kan anvendes under krig eller krigslignende begivenheder; det kan formentlig de fleste skibe. Det, det drejer sig om, er, om man kan sige, at der er tale om et skib, som har et særligt militært tilsnit, og det har søværnet altså ikke ment der er i dette tilfælde. Den sagkundskab må jeg henholde mig til.

Endvidere kan jeg henvise til mine bemærkninger under de debatter, der har været her i tinget om en eventuel ændring af den lovgivning, vi har, hvor jeg meddelte, at jeg ville videreføre administrationen, således som den har været tidligere; det er også tilfældet her.

Steen Folke (VS):

Jeg tvivler ikke på, at ministeren viderefører administrationen, sådan som den har været tidligere, for jeg mener, den administration har været alt for lemfældig – det skal ikke være nogen hemmelighed – og jeg hører også til dem, der mener, at der bør ske en skærpelse af lovgivningen. Men selv på grundlag af eksisterende lovgivning må der være grænser, hvis det ikke skal være en ren farce.

Jeg spurgte ministeren, om han kan sige, hvad der får ham til at tro på søværnets ma-

[Steen Folke]

terielkommandos oplysninger om, at disse skibe er beregnede til transport af pilgrimme. Det er sådan noget, søværnets materielkommando bringer til torvs fuldstændig ubegrundet og i modstrid med, hvad enhver, der har øjne i hovedet, kan se. Der er ingen, der drømmer om at tro på sådan en søforklaring – undtagen måske altså ministeren.

Jeg mener, der er så meget, der indicerer, at disse skibe faktisk er beregnede på krigsformål, og der er kommet en række nye oplysninger frem i Lloyds List. Det siger ministeren at han ikke kan tage sig af. Ja men det er oplysninger, der på nogle punkter decideret er i modstrid med, hvad søværnets materielkommando har oplyst; det gælder i hvert fald oplysningen om, at der er alle faciliteter til rådighed for de 250 personer, der kan medtages af skibene, og som efter alt at dømme er tropper.

Når der kommer nye oplysninger frem, og når man kan påpege, at den undersøgelse, søværnets materielkommando har foretaget, er så dårligt begrundet, må det være muligt at gribe ind igen og sige, at det i det mindste er nødvendigt at foretage en ny, grundigere undersøgelse. Der er så meget mistænkeligt i denne sag, at den i det mindste må undersøges en gang til. Det vil jeg fortsat opfordre ministeren til at sørge for.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal spørge ministeren, om han kan bekræfte, at det er umuligt at forhindre, at et hvilket som helst fartøj, enten det er beregnet til at færdes til vands, til lands eller i luften, kan anvendes til krigsformål på en eller anden måde. Jeg har bemærket, at Danmark for et års tid siden gennem firma A. P. Møller solgte nogle ret store skibe – det er vist en milliardordre – til den amerikanske hær til transport. De var faktisk bygget efter en model for handelsskibe. Ud fra den betragtning mener jeg, det må være rimeligt at sige, at man ikke har nogen som helst mulighed for at gardere sig imod, at et fartøj af nogen som helst art bruges til krigsformål på en eller anden måde.

Så vil jeg yderligere bede ministeren bekræfte, at de lande, der ønsker at købe krigsmateriel af den ene eller den anden art, får det, og at der blot er nogle andre lande, der leverer det, hvis danskerne ikke gør det.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der er ingen tvivl om, at de pågældende skibe er beregnede til transport. Om man vil transportere pilgrimme eller andre, kan man selvfølgelig ikke nøjagtigt vide, når skibene kommer til de steder, hvor man har bestilt dem.

Men hr. Askjær Jørgensen har jo ret i, at hvis man betragter enhver form for transport som noget, der kan anvendes også i krigstilfælde, vil alting falde ind under krigsmateriel, for der vil selvfølgelig i en sådan situation i ethvert land være mange transportskibe, der, hvis man kommer i en krigssituation, vil blive anvendt til det formål, selv om man har bestemt dem til et helt andet. Hvis vi nogen sinde skulle komme i den ulykkelige situation her i landet, at vi blev udsat for en krig, ville mange af de skibe, der anvendes til Storbæltstransport o.lign., kunne anvendes til troppetransport.

Jeg er selvfølgelig bekendt med, at hr. Steen Folke mener, at administrationen af loven er for lemføldig, og at hr. Steen Folke har en helt anden opfattelse af, hvilken lovgivning vi bør have på dette område, men det er mit indtryk fra de forhandlinger, vi havde om henholdsvis fremskridtspartiets og det radikale venstres forslag her i tinget, at et stort flertal anerkender den administration, der hidtil har været af denne lovgivning, og som jeg altså agter at fortsætte.

Steen Folke (VS):

Jeg bestrider ikke, at der er et flertal, som ønsker status quo opretholdt, og diskussionen i dag drejer sig ikke om en skærpelse af lovgivningen, men selv med udgangspunkt i den lovgivning, vi har, må der være grænser for, hvad man kan komme af sted med, og jeg mener altså, at disse grænser må være klart overskredet, hvis det ikke skal være en ren farce.

Nu erkender ministeren, at man ikke helt kan vide, hvad sådanne skibe bliver brugt til, når de først er leveret. Jeg vil da gerne medgive, at selv helt civile skibe også kan bruges i krigssammenhæng, men her er altså tale om skibe, som i den grad er udrustet og udstyret til en række krigsformål, og så skal man alligevel tro på, at deres egentlige formål er transport af pilgrimme. Ministeren siger, at det kan han ikke vide, men det forbløffende

[Steen Folke]

er, at underdirektør Sørensen fra søværnets materielkommando, der har gennemgået de skibe, nok mener at kunne udtale sig om det. Han kan i sin rapport sige: disse skibe er beregnede til transport af pilgrimme. Jeg mener, det er en skandale, at søværnets materielkommando udtaler sig på et så løst grundlag, et grundlag, der efter alt oplyst alene går ud på, at det har rederen såmænd fortalt dem. Der må være grænser for, hvor naiv man kan være, selv her i Danmark, og selv om man hører under forsvaret.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg mener ikke, at man på grundlag af den udtalelse, der er kommet fra søværnet, kan sige, der er tale om skibe beregnede til krigsformål. At man har henvist til, at det er meddelt, at de ønskes anvendt til transport af pilgrimme, kan der ikke være noget som helst forkert i, eftersom man henviser til en oplysning, som man må regne med er givet af dem, der har bestilt skibene.

Jeg glemte før at svare på et spørgsmål, hr. Askjær Jørgensen stillede, nemlig om der, hvis man undlod at opfylde leverancen, som den er bestilt, var andre værfter rundt omkring i verden, der var parate til at levere skibene. Ja, jeg tror, man kan garantere for, at der er værfter nok, der vil være det. Det eneste, der ville blive ramt i denne sag, hvis man ændrede standpunkt i forhold til tidligere, er Helsingør Værft, og det er jo egentlig blevet ramt nok i forvejen.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, hvem der efter ministerens mening har ansvaret for den overtrædelse, der er sket af våbeneksportloven, hvis det nu viser sig, at disse skibe, når de er leveret, direkte bliver anvendt på den måde, som hr. Steen Folke efter min mening meget overbevisende har sandsynliggjort her. Er det søværnets materielkommando, er det ministeren, der har ansvaret for, at Danmark har eksporteret krigsskibe til det krigsførende Irak?

Knud Lind (FP):

Jeg vil også i samme forbindelse spørge ministeren, om det ikke er noget vanskeligt for Danmark, når man har fået en ordre, at se længere frem i tiden. Disse skibe kan i

øvrigt blive solgt til hvem som helst, og derfor håber jeg, ministeren vil give mig ret i, at man må gå ud fra den ordre, man får, og gå ud fra de oplysninger, man får, og ikke fra, hvad man ønsker senere at sælge. Et skib har en ret lang levetid og kan i realiteten blive lavet om op til flere gange.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ansvar for administrationen af denne lovgivning er ganske klart mit i dag, og det var den tidligere justitsministers ansvar, dengang der blev givet den meddelelse, jeg nævnte før, i begyndelsen af 1982. Der er ikke nogen som helst tvivl om, hvem der har det egentlige ansvar. Vores beslutning hviler på oplysning fra sagkundskaben, men ansvaret må selvfølgelig være hos den minister, der forvalter loven.

Til hr. Knud Lind vil jeg sige: det er rigtigt, at hvad der senere sker med en leverance, kan man selvsagt ikke vide alverden om. Der blev sagt før: er det krigsmateriel, når det er indrettet på den måde, det er? Det mener søværnet ikke.

Med hensyn til, om et land, når det har et civilt præget transportskib til rådighed, foretager forskellige ting med henblik på at gardere sig i en krigssituation – det er selvfølgelig muligt, at man gør det senere – er det ikke fuldstændig afgørende, hvordan man indretter skibet på forhånd. Hvad angår udbygning af et skib til krigsformål, er fantasien stor i ethvert land, og mulighederne er store. Selvfølgelig kan man ikke følge leverancen så langt, at man kan gardere sig imod forandringer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1095

4) Til *industriministeren* af:

Rahbæk Møller (SF):

»Vil ministeren tage skridt til, at de statslige udgifter til samtlige erhvervsstøtteordninger – herunder K-låneordningen, eksportfinansieringsfonden og skibskreditfonden – fremgår af finansloven i overensstemmelse med grundlovens bestemmelse om, at ingen udgift må afholdes uden folketingets samtykke?«

Industriministeren (Stetter):

De erhvervsstøtteordninger, der hører under industriministeriet, og som bevillingsmæssigt medfører udgifter for industriministeriet, er alle optaget på finanslovens § 17.

Om K-låneordningen, som ikke er optaget på finansloven, vil jeg oplyse, at der er tale om en generel låneordning, der omfatter såvel landbrug og gartneri som industri og håndværk samt fiskeri.

Hypotekbanken, hvis driftsregnskab ikke indgår i finansloven, optager lån i udlandet og genudlåner midlerne til Dansk Landbrugs Realkreditfond, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk og Fiskeribanken. De 3 finansieringsinstitutter bærer risikoen ved udlån til de enkelte erhvervsvirksomheder.

Dansk Eksportfinansieringsfond og Danmarks Skibskreditfond er ikke statsinstitutioner, der henhører under industriministeriet; begge fonde er stiftet af pengeinstitutterne og Nationalbanken i samarbejde med erhvervsorganisationerne. Nationalbanken bistår med refinansiering af fondenes udlån. Tab og gevinster ved K-låneordningen og udlånene fra de to fonde optræder som udgifter eller indtægter i regnskabet for henholdsvis Hypotekbanken og Nationalbanken og kan for Nationalbankens vedkommende påvirke størrelsen af Nationalbankens overskud, der optages på finanslovens § 4.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg takker for svaret, selv om jeg ikke er helt tilfreds.

Der er tale om meget store beløb. I 1982 kostede K-låneordningen alene 800 mill. kr., eksportfinansieringsordningen 731 mill. kr. og skibskreditfonden 2,246 mia kr. Det er nok ikke tiden nu at diskutere, hvorvidt disse penge er rimeligt brugt eller ej, men udelukkende, om det er rimeligt, at så store beløb bruges på statens vegne uden om folketinget.

Nu sagde industriministeren, at for de to sidstnævnte ordningers vedkommende var det Nationalbanken, der bar tabet, og at det derved var en slags private ordninger. Men det formindsker jo da Nationalbankens overskud og påvirker dermed finansloven, og Nationalbanken har flere gange gjort opmærksom på, at den ikke ønsker disse ordninger.

Den nuværende regering har gjort sig til talsmand for en mere ærlig finanslov. Jeg vil spørge industriministeren: finder han det i overensstemmelse med en ærlig finanslov, at statslige udgifter på små 4 mia kr. afholdes uden om finansloven?

Askjær Jørgensen (FP):

På den ene side vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren vil bekræfte, at det, der hedder eksportkredit, Danmarks Erhvervsfond, ikke er erhvervsstøtteordninger; det er noget, der finansieres af erhvervslivet selv over de præmier, man betaler, og som går ind i fonden. Det er således noget, der hviler i sig selv, og staten er blot garant, men staten har hidindtil ikke haft tab på disse ordninger.

På den anden side vil jeg spørge ministeren, om han ikke vil få dette nærmere belyst, for det er klart, at hvis man har et folketingsflertal, der ønsker, at man skal bruge et vist antal milliarder til erhvervsstøtteordninger, må det være relevant at få fundet ud af, hvor man får størst gevinst af disse penge. Derfor må det nok være realistisk – som Nationalbanken har sagt – at få belyst, hvordan pengene bruges, og om de anvendes mest muligt hensigtsmæssigt.

Industriministeren (Stetter):

Til tillægsspørgsmålene både fra hr. Rahbæk Møller og fra hr. Askjær Jørgensen vil jeg sige, at det er et teknisk-praktisk spørgsmål, i hvilket omfang de omtalte forhold skal uddybes i det årlige forslag til finanslov. Det spørgsmål skal vel besvares af finansudvalget i samarbejde med finansministeren. Ønsker folketinget en uddybning, skal jeg gerne påtage mig at sørge for, at materialet fremsendes til finansministeren.

Det af hr. Askjær Jørgensen stillede spørgsmål vedrørende eksportgarantierne omfattes ikke af hovedspørgsmålet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1096**5) Til industriministeren af:****Rahbæk Møller (SF):**

»Vil ministeren tage skridt til, at folketinget får en årlig oversigt over udgifterne til

[Rahbæk Møller]

samtlige erhvervsstøtteordninger ledsaget af en vurdering af effekten af de enkelte ordninger?»

Industriministeren (Stetter):

Udførlige oplysninger om midlernes anvendelse findes i de årlige beretninger om ordningerne, der udgives af sekretariatet for Danmarks erhvervsfond vedrørende de eksportrettede ordninger, af direktoratet for egsudvikling om anlægsfinansieringsordningerne og af teknologistyrelsen om de teknologirettede ordninger. Beretningerne sendes til folketinget.

Med hensyn til de ordninger, der ikke er opført på industiministeriets budget, kan jeg for så vidt angår K-låneordningen henvise til den årlige beretning fra Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk. Her findes desuden oplysninger om udlån under EM-låneordningen.

På tilsvarende måde udgives årlige beretninger af Dansk Eksportfinansieringsfond og Danmarks Skibskreditfond, hvori omfanget af de pågældende ordninger er belyst. En samlet oversigt over ordningerne finder man i en publikation, »Erhvervsfremmende og forbrugspolitiske foranstaltninger«, som udgives af industriministeriet. En ny og ajourført udgave er under forberedelse.

For enkelte af ordningerne er i årsberetningerne offentliggjort resultatet af effektivvurderinger. Det drejer sig om udviklingsfonden, produktudviklingsordningen og egsudviklingsordningen. Der arbejdes på at udbygge effektivvurderingerne til også at omfatte andre ordninger. Målet er, at der løbende foretages effektivvurdering af hver enkelt ordning.

Jeg vil overveje, om det vil være muligt at udarbejde en kort oversigt på grundlag af det materiale, jeg her har omtalt.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg takker ministeren for svaret og navnlig for det tilsagn, han giver om at komme med en årlig oversigt. Jeg beklager meget, at ministeren specielt taler om en kort oversigt. Det er rigtigt, at man kan finde disse beløb alle mulige forskellige steder og skrab dem sammen, men det, man mangler, er måder at vurdere på, om disse penge bruges rigtigt, om forholdet er det rigtige.

Nogle af ordningerne er rimelig godt belyst hvad angår effekten, men det er specielt de små ordninger. De store ordninger findes der meget lidt materiale om, og derfor har vi brug for en ordentlig oversigt ledsaget af en vurdering af fordelene, så folketinget har mulighed for at skønne, om prioriteringen er den rigtige.

Jeg vil endnu en gang henvise til finansministerens oplysninger om en ærlig finanslov. Jeg forstår, at det er regeringens hensigt at prøve mere udførligt at redegøre for omkostningen ved de enkelte ydelser, og jeg vil spørge, om det ikke også gælder for sager under industriministeren, at man agter at give mere udførlig oplysning om, hvad de enkelte ordninger koster, og hvad fordelene er ved dem.

Askjær Jørgensen (FP):

Ministeren er klar over, at når man ude i erhvervslivet har et beløb af en given størrelsesorden at investere, så vurderer man i forvejen, hvad effekt man kan få af at investere beløbet.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om det ikke ville være rimeligt – og om ministeren ikke finder det naturligt, at folketinget beder om det – at man får en grundig vurdering af, hvilken effekt disse penge, der nu engang bruges til erhvervsstøtteordninger, har.

Nationalbankdirektøren peger på, at det antal milliarder, man bruger til erhvervsstøtteordninger, direkte har relation til renteniveauet, og renteniveauet i samfundet har selvfølgelig stor betydning for erhvervslivet. Der er altså nogle sammenhænge. Ud fra disse oplagte sammenhænge håber jeg, industriministeren vil være med til at bakke op om de ønsker, nationalbankdirektøren er kommet med.

Industriministeren (Stetter):

Jeg er rede til at give folketinget den bedst mulige service, når det drejer sig om en vurdering af disse ordningers effekt, men jeg må tilføje, at effektivvurderinger er et temmelig vidt begreb. Det kan strække sig fra konkrete tal om ordningernes omfang og benyttelsesgrad til en politisk vurdering af virkningerne. Det er formentlig klart for begge de to spørger, at effektivvurderinger i alle tilfælde hviler

[Industriministeren]

på en lang række forudsætninger og også på en lang række skøn.

Jeg kan endelig bekræfte, at regeringens politik vedrørende den ærlige finanslov naturligtvis også omfatter industriministeriet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1098

6) Til boligministeren af:

Lissa Mathiasen (S):

»Vil ministeren drage omsorg for, at der fremover ikke kan ydes energitilskud til isoleringsmaterialet UF-skum?«

Skriftlig begrundelse

Der er fremkommet mange sager vedrørende isoleringsmaterialet UF-skum, hvor familier uforskyldt er blevet påført helbredsmæssige samt økonomiske ubehageligheder.

Når det så samtidig viser sig, at det pågældende isoleringsmateriale har en ringere isoleringseffekt end andre på markedet, finder jeg det naturligt, at energitilskuddet fjernes.

Boligministeren (Bollmann):

I erkendelse af, at risikoen for gener som følge af formaldehyd vil være den samme, hvad enten der gives tilskud til arbejdets gennemførelse eller ej, har vi i boligministeriet nedsat en arbejdsgruppe, der skal vurdere, om det var muligt at opstille grænseværdier for udspaltning af formaldehyd.

Nedsættelsen af gruppen skete ud fra det synspunkt, at der ikke vil være problemer forbundet med at lade UF-skum anvende på lige fod med andre materialer, hvis man kan nedbringe afspaltningen til et niveau, der kan godkendes af sundhedsstyrelsen.

I arbejdsgruppen indgik der repræsentanter for sundhedsstyrelsen, for brancheforeningen for UF-skumfirmaer, Teknologisk Institut, Jydsk Teknologisk Institut og statens byggeforskningsinstitut.

På baggrund af de undersøgelser, der er indgået i gruppens arbejde, har boligministeriets byggestyrelse nu udarbejdet et tillæg til bygningsreglementet af 1982, hvorefter UF-skum efter 1. maj 1983 kun kan anvendes til isolering af hule mure, såfremt produktet har gennemgået en række laboratiemæssige

målinger og det i det hele taget er undergivet en særlig kontrolordning.

På denne baggrund mener jeg ikke der er anledning til at undtage disse isoleringsarbejder fra de gældende regler om tilskud.

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil starte med at takke ministeren for svaret. Men netop den begrundelse, der her bliver givet for, at man nu mener, der skulle være al mulig baggrund for, at det kan kontrolleres, virker ikke særlig betryggende på baggrund af bl.a. sundhedsstyrelsens reaktioner. Sundhedsstyrelsen siger, at den betragter det som værende kun teoretisk muligt at foretage den kontrol. Ministeren siger, at han ikke betragter det som noget særlig stort problem. Er ministeren enig med mig i, og vil han bekræfte, at vi netop i de kommende 4 måneder kan forvente et vældigt boom for isoleringsarbejder på grund af, at tilskuddene falder til september, og at vi altså også i den sammenhæng kan forvente, at ganske mange familier kommer ud i den ulykkelige situation, som mange på nuværende tidspunkt er i?

Jeg kunne også tænke mig i forbindelse med udvalgsarbejdet at spørge ministeren, hvilke initiativer ministeren har taget for at oplyse og vejlede folk vedrørende isoleringsmaterialet. Hvad er der af pjecer, hvad har man gjort for, at befolkningen er opmærksom på tilstedeværelsen af disse problemer?

Et sidste spørgsmål. Godt nok sker der en ændring af tilskudsprocenten pr. 1. september 1983, men har ministeren ikke forventninger til, at vi også fremover vil få en stor udnyttelse af de tilskud, selv om de falder?

Boligministeren (Bollmann):

Jeg mener, der er styr på tingene med de kontrolordninger, der nu gennemføres. Det tillæg til bygningsreglementet, som jeg omtalte, er under trykning og bliver udsendt til kommunerne i løbet af meget kort tid.

Med hensyn til anvendelsen af energitilskud generelt er det meget vanskeligt at spå om, hvad der skal ske i de kommende måneder, men med de tal, vi har i øjeblikket, er der faktisk en reduktion undervejs. Derfor kan det være vanskeligt i dag at sige, om der kommer et boom som fremstillet af spørgeren.

Lissa Mathiasen (S):

For det første vil jeg spørge, om ministeren ikke kunne tænke sig at tage en fornyet snak på baggrund af sundhedsstyrelsens udtalelse om, at kontrol kun er teoretisk mulig.

Dernæst vil jeg spørge ministeren, om man med det, der nu bliver udsendt til kommunerne, har garanti for, at kommunerne udsender det, så de folk, der ønsker at isolere, gør brug af det, altså bliver gjort bekendt med, at der er de forskrifter.

Jeg kunne godt tænke mig at få et lidt klarere svar fra ministeren – eller et klart svar – på, om ministeren forventer, at tilskuddene efter 1. september 1983 vil blive udnyttet.

Boligministeren (Bollmann):

Det sidste først. Vi ved alle sammen, at ordningen går ned fra de høje procenter til de lave procenter med udgangen af august måned 1983. Derfor er det svært i dag at sige, hvor meget det vil blive udnyttet efter den tid. Jeg har kun sagt – og det er det, jeg ved her og nu – at der i øjeblikket er en i hvert fald mindre reduktion i udbetalingerne og udnyttelsen af ordningen.

Med hensyn til, hvorvidt man kan orientere folk, vil jeg mene, at med de orienteringsmetoder, man har haft i det hele taget, og ud fra de udnyttelsesprocenter, vi har set, kan der ikke være tvivl om, at folk ved, hvad det er, de gør. Og når vi får understreget, at vi nu har indført de kontrolordninger, er jeg også overbevist om, at det vil komme ud både til de folk, der skal udføre arbejdet, og til de folk, der skal benytte sig af tilskudsordningerne.

Lissa Mathiasen (S):

Til det sidste vil jeg sige, at jeg synes ikke, det virker særlig betryggende. Vi har uhyggelig mange eksempler. Ikke mindst på baggrund af, at sagen er blevet taget op her i salen, har jeg fået et hav af henvendelser fra folk rundt i landet, der netop er kommet ud i store problemer, fordi de ikke var bekendt med de problemer, der kunne være ved at benytte det isoleringsmateriale. Jeg finder det måske også lidt besynderligt, at man kan give energitilskuddet, dels på baggrund af de problemer, men også, fordi man samtidig ved, at det har en ringere isoleringseffekt.

Jeg vil også spørge, om vi kan forvente, at ministeren, hvis det nu viser sig, at energitilskuddene efter 1. september 1983 ikke bliver udnyttet, vil tage initiativ til at komme med andre foranstaltninger i den sammenhæng.

Boligministeren (Bollmann):

I de kontrolordninger, jeg omtalte, indgår også nogle særlige vejledningsordninger over for de mennesker, der skal udføre arbejdet. Derfor tror jeg, der er styr på det.

Det sidste spørgsmål synes jeg går væsentlig længere end det, der er lagt op til i det oprindelige spørgsmål. Jeg tror, det kræver en selvstændig diskussion. Men jeg kan sige, at jeg ingen planer har i dag om at forlænge eller forhøje tilskudsordningerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1091

7) Til *indenrigsministeren* af:

Helle Degn (S):

»Kan ministeren oplyse, hvilke skridt der er taget og vil blive taget for at føre Den Internationale Markedsføringskode for Spædbørnskosts principper og formål ud i livet?«

Skriftlig begrundelse

WHO vedtog på sin 34. generalforsamling i 1981 International Markedsføringskode for Spædbørnskost. Alle lande bortset fra USA, men altså også Danmark, stemte for koden.

I den i samme forbindelse vedtagne resolution (WHA 34.22) samt i kodens artikel 11 hedder det:

»Regeringen bør tage skridt til at føre denne kodes principper og formål ud i livet i overensstemmelse med deres sociale lovgivningsmæssige rammer, herunder vedtagelse af nationale love, regulativer eller andre passende forholdsregler.«

Da koden på WHO's forestående generalforsamling i maj måned d.å. atter skal behandles, vil det være af interesse for spørgeren, hvad der fra dansk side er gjort for at opfylde koden.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

WHO-koden om markedsføring af spædbørnskost blev vedtaget på generalforsamlingen i maj måned 1981, og koden anbefales

[Indenrigsministeren]

som handlingsgrundlag i alle lande. Det overordnede mål, ideen med hele koden og de resolutioner, der er vedtaget, er at fremme sundhedstilstanden gennem en rigtig spædbørnsernæring. Den rigtigste ernæring af spædbørn er i næsten alle tilfælde modermælk. Derfor er hovedideen også, at amning skal fremmes, og at der ikke bør være hindringer for amning. Hvis og når brug af erstatningskost, modermælkerstatninger, er nødvendig, må disses kvalitet og korrekte anvendelse sikres.

Jeg vil godt understrege, at koden er rettet til alle lande, men dens vigtigste målgruppe er udviklingslandene.

I Danmark er problemer med hensyn til amning behandlet af en ekspertgruppe nedsat af forebyggelsesrådet. Der er udgivet en publikation herom. Flere og flere ammer deres børn her i landet, og det synes jeg er meget glædeligt. Bestemmelser om kvalitet af modermælkerstatninger findes i regler fra landbrugsministeriet. Kvalitetskravene er i overensstemmelse med den kode, som er vedtaget. Landbrugsministeriets bekendtgørelse er under revision, og det er hensigten at udforme de nye mærkningsbestemmelser i tæt overensstemmelse med WHO-kodens.

Med hensyn til markedsføring af disse produkter kan jeg oplyse, at vi ikke har planer om reklameforbud eller lignende. Det er mit håb, at der inden for en kortere tid kan indgås en frivillig aftale med producenterne. Derefter vil denne blive publiceret i forskellige blade af indenrigsministeriet.

Helle Degn (S):

Jeg takker, men beklager dybt, at regeringen siger ligeud, at vi har stemt for denne beslutning i WHO-regie, men at vi overhovedet ikke agter at foretage os noget i Danmark.

Det er min opfattelse, at det ikke er nok med forhandlinger med producenterne, men at der reelt er behov for at se på ændringer i levnedsmiddelloven og i markedsføringsloven, og jeg vil endnu en gang stille ministeren spørgsmålet: overvejer ministeren overhovedet ikke ændringer i disse to love? På hvilken måde vil ministeren sørge for, at hensynet til tredjelande bliver konkret, bliver omfattet af dansk lovgivning eller danske forholdsregler?

Jeg vil derudover spørge ministeren, hvad Danmark agter at sige på WHO's generalforsamling, som foregår i disse dage. Hvordan optræder Norden? Hvad betyder det, at Sverige næsten har en kode klar, mens Danmark knap nok er blevet færdig med at oversætte WHO's dokumenter til dansk?

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg synes nok, vi er lidt polemiske nu. Jeg siger netop, at landbrugsministeriets bekendtgørelse er ved at blive ændret. Jeg synes også, spørgeren selv giver udtryk for, at vi faktisk er på vej med nogle af de ting, som der bliver spurgt om, og derfor synes jeg ikke, der er grundlag for at sige, at regeringen ingenting foretager sig.

Det er en sag, vi har arvet fra den tidligere regering, og det, vi har gjort, er en videreførelse af det arbejde, som grunden er lagt til med denne kode. Jeg synes ikke, der er belæg for at sige, at der ikke foretages noget. Som sagt føres der forhandlinger i øjeblikket, landbrugsministeriet vil ændre sine mærkningsbestemmelser i overensstemmelse med koden, og vi har udarbejdet materiale om spørgsmålet. Jeg synes ikke, man kan sige, at der ikke er sket noget.

Helle Degn (S):

Jeg vil så bede ministeren om at uddybe, hvad det er, man i landbrugsministeriet arbejder med med hensyn til markedsføringsreglerne. Det ville jeg synes det var nyttigt at ministeren oplyste os om i stedet for blot at henvise til, at man arbejder med det. Hvad er det, og efter hvilke retningslinjer agter regeringen at arbejde med disse ting?

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil i forbindelse med det, fru Helle Degn nævner, spørge ministeren med hensyn til de forhandlinger, der foregår om mærkningsbestemmelser, markedsføring og frivillig aftale, hvad det er for parter, der er inde i billedet. Er brugerne med i det, når man skal lave denne frivillige aftale?

Ministerens gav udtryk for i starten, at man ville sikre korrekt anvendelse af produkterne. Skal det forstås på den måde, at man fra sundhedsplejerskernes side i større omfang end nu vil gå ind i arbejdet med at sikre, at

[Tove Lindbo Larsen]

man får anvendt disse produkter – hvis de anvendes – på den korrekte måde?

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Sundhedsplejerskerne har været inde i drøftelserne bl. a. i forbindelse med de pje-cer, som er udgivet om amning, og som jeg i parentes bemærket synes er særdeles vigtige og udmærkede. Der bliver gjort en særlig indsats for, at sundhedsplejerskerne netop animerer til mere amning, og som jeg også sagde før, er der faktisk sket en meget gunst-ig udvikling på det område.

Jeg blev også spurgt, om brugerne var med i forhandlingerne. Det kunne vi da overveje. Jeg bliver svar skyldig, men jeg skal meget gerne overveje spørgsmålet og så sende et svar.

Til fru Helle Degns spørgsmål om retningslinjerne vil jeg sige, at landbrugsmini-steriet som sagt har dette under overvejelse i øjeblikket. Jeg vil meget gerne sende fru Hel-le Degn de retningslinjer, man i landbrugs- ministeriet arbejder efter, og så kan vi drøfte sagen videre på det grundlag.

Helle Degn (S):

Jeg vil takke for svaret og bede indenrigs- ministeren om samtidig at overveje positivt, om den beslutning, som regeringen har til- trådt i WHO-regie, ikke giver anledning til lovgivning på de andre områder, som jeg har nævnt, nemlig levningsmiddelovgivning og markedsføringslovgivning.

Ministeren henviste i sit svar til, hvad en tidligere socialdemokratisk minister har gjort sig af overvejelser. Jeg kan nævne, at netop disse to lovgivninger er jeg vidende om at den tidligere minister overvejede ændrings- forslag til. Gør den nuværende minister sig tilsvarende overvejelser?

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil takke for, at ministeren tager for- slaget op om at tage brugerne med i disse forhandlinger. Jeg er selv meget engageret i det og ved, at Forbrugerrådet også beskæfti- ger sig med levningsmiddelpolitik, så Forbru- gerrådet ville være en god instans at kontak- te i den forbindelse. Jeg vil se hen til en re- aktion fra ministeren på dette spørgsmål.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Til fru Helle Degn skal jeg sige, at jeg ik- ke aktuelt har planer om en lovgivning på det område, men jeg vil meget gerne overveje det videre, hvis vi kan sige det på den facon.

Helle Degn (S):

Ganske kort et supplerende spørgsmål til det, fru Tove Lindbo Larsen er inde på.

Vil ministeren tage med i sine overvejelser, om kvindeorganisationerne, som er interesse- ret i disse spørgsmål, også kunne deltage på forbrugerside i dette arbejde? Jeg ville finde det meget positivt, hvis ministeren ville have forståelse for det.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg vil ikke her sige noget om, hvilke grupper der skal med. Jeg har svaret, at jeg vil være positiv over for, at vi ser på, i hvor høj grad brugerne skal med. Det har jeg sagt at jeg vil, og så kan vi vende tilbage til sa- gen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1100

8) Til *indenrigsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil ministeren tilbagekalde civilforsvars- styrelsens beslutning om at begrænse de CF- værnepligtiges ytringsfrihed og andre demo- kratiske rettigheder ved at fjerne redaktørstil- lingen ved de CF-værnepligtiges blad, Sprøj- ten?«

Skriftlig begrundelse

Da der ikke ligger nogen besparelse for staten i at nedlægge redaktørstillingen, må nedlæggelsen opfattes som et politisk bestemt forsøg på at kvæle de værnepligtiges velbe- grundede kritik af forskellige forhold om- kring tjenesten.

Hermed lægges der gift for de værnepligti- ges mulighed for at udnytte selv de meget begrænsede rettigheder, de har i dag.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg har, før spørgsmålet blev stillet, haft en drøftelse med repræsentanter for de vær- nepligtige i CF-korpset om den beslutning, som styrelsen har truffet om, at der ikke læn-

[Indenrigsministeren]

gere kan stilles en værnepligtig til rådighed til redigering af de værnepligtiges blad, Sprøjten. De værnepligtige var meget utilfredse med beslutningen og ville gerne have lejlighed til at drøfte nyordningen med civilforsvarsstyrelsen igen. Jeg lovede at formidle dette ønske, og jeg ved, at de værnepligtige på denne baggrund skal have et nyt møde med styrelsen en af de første dage.

Baggrunden for beslutningen er, at civilforsvaret ligesom alle andre offentlige institutioner må gennemføre besparelser på forskellige områder, og bortfald af denne særlige funktion vil betyde en besparelse på 100.000 kr. på årsbasis.

Det må efter min opfattelse være civilforsvarsstyrelsen selv, der vurderer, hvordan de nødvendige besparelser bedst kan ske. Jeg har hverken planer eller ønsker om at gribe ind i denne sag, men skal blot henvise til, at de værnepligtige som sagt nu skal have en ny drøftelse om spørgsmålet med civilforsvarsstyrelsen.

Uanset udfaldet af disse drøftelser vil jeg gerne tilføje, at bortfald af en særlig redaktør for de værnepligtiges blad på ingen måde forhindrer, at bladet fortsat udkommer, idet det stadig væk kan ske på frivillig basis. Så der er altså ikke tale om, at knægte de værnepligtiges ytringsfrihed, som det bliver sagt.

Tilskuddet til bladudgivelsen er uændret, men civilforsvarsstyrelsen har forudsat, at arbejdet med bladet i højere grad end hidtil baseres på frivillig arbejdskraft fra de værnepligtige rundt omkring på tjenestestederne.

Pelle Voigt (SF):

Nu var det, jeg egentlig bad om, at få ministerens personlige vurdering af civilforsvarsstyrelsens optræden i denne sag, for uanset at jeg er bekendt med, at der skal være et nyt møde mellem civilforsvarsstyrelsen og de værnepligtige, har civilforsvarsstyrelsen besluttet og meddelt de værnepligtige, at denne fjernelse af redaktøren for bladet Sprøjten vil blive gennemført.

Jeg vil da gerne spørge ministeren, hvordan ministeren egentlig vil udlægge, at der her er tale om en besparelse. Der er tale om, at man fjerner en værnepligtig fra det centrale talsmandsarbejde i CF. Det varetages i øjeblikket af 2 personer, som skal betjene alle CFs værnepligtige på dette centrale om-

råde, en sekretær og en redaktør, og man vil fjerne den ene af disse og sætte ham ud på en kaserne. Manden vil få fuldstændig den samme løn, når han sidder på kasernen, som han i dag får for at redigere bladet Sprøjten. Samfundet sparer ikke en krone ved, at man nedlægger denne redaktørstilling.

De værnepligtige har over for ministeren i et brev af 19. april 1983 gjort opmærksom på, at det meget store arbejde med redaktionen og det centrale talsmandsarbejde, som altså i øjeblikket hviler på kun 2 personer, efter al sandsynlighed vil bryde sammen, hvis man foretager denne flytning. Den er efter min mening økonomisk meningsløs.

Jeg vil da godt spørge ministeren, om det ikke er et forsøg på at lægge hindringer i vejen for, at de værnepligtige udnytter deres demokratiske rettigheder og effektivt udnytter det centrale talsmandsarbejde, som står meget, meget svagt allerede på grund af de meget få og dårlige ressourcer, som er stillet til rådighed.

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge ministeren: er det normalt, at ministeren går helt ned i disse enkeltheder, f. eks. denne redaktørstilling?

Samtidig vil jeg bede ministeren helt klart og tydeligt dementere det, der indirekte ligger i dette spørgsmål, nemlig at der skulle være tale om en knægtelse af ytringsfriheden. Jeg forstod på ministeren, at det var overgået til frivillig arbejdskraft i stedet for, og derfor må man gå ud fra, at der stadig væk er ytringsfrihed, men på frivillig basis.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg kan heller ikke se, at ytringsfriheden skulle blive knægtet, hvis man beslutter sig endeligt til at foretage det, civilforsvarsstyrelsen har foreslået. Tidligere har bladet nemlig været redigeret på den facon, at det har været frivillig arbejdskraft; det skal vi lige huske. Det er en forholdsvis ny ordning, at der er en lønnet redaktør. Der er altså tale om, at man vil kunne indkalde en værnepligtig mindre, hvis man ikke har en redaktør siddende på dette blad, og derved opstår der altså en besparelse på 100.000 kr.

Til det første spørgsmål fra hr. Pelle Voigt vil jeg sige, at det er sådan, at jeg netop har bedt om, at denne ekstra drøftelse fandt sted,

[Indenrigsministeren]

før man tog endelig beslutning i civilforsvarsstyrelsen om dette redaktørskifte, om jeg så må sige. Der kommer altså en drøftelse, og så vurderer man, hvordan man vil handle.

Jeg vil gerne stærkt understrege, at jeg har intet ønske om at omgøre civilforsvarsstyrelsens beslutninger, som hr. Knud Lind siger, i sådan nogle sager. Hvis jeg skulle gå ind og genere, om jeg så må sige, styrelser og ting og sager med en ministerbeslutning vedrørende sådanne enkeltssager, så kunne vi for det første få nok at gøre, og for det andet ville det ganske simpelt være urimeligt over for de medarbejdere, vi har ude i systemet.

Pelle Voigt (SF):

Nu er det sådan – det går jeg ud fra at ministeren er bekendt med – at styrelsen allerede i et brev af 19. april 1983 har meddelt de værnepligtige, at denne stilling er nedlagt. Derfor vil jeg gerne høre, hvad der er ministerens opfattelse af, hvad det nye møde skal munde ud i.

Så vil jeg gerne spørge: når man nu vil spare 100.000 kr., hvorfor skal det så netop gå ud over den ene af de 2 civilforsvarsværnepligtige, som varetager det centrale talsmandsarbejde? Det betyder, at man halverer de værnepligtiges muligheder for at udføre dette arbejde, og det medfører naturligvis en indskrænkning og en besværliggørelse af de værnepligtiges muligheder for at udnytte deres demokratiske rettigheder, sådan som det ligger i mit spørgsmål. Man kunne jo spare en hvilken som helst anden værnepligtig på en hvilken som helst kaserne og opnå fuldstændig den samme besparelse.

Derfor forekommer det mig, at der må være et politisk motiv, når man netop tager den ene af de 1.400 værnepligtige i civilforsvaret, som varetager halvdelen af det centrale talsmandsarbejde, og fyrer ham. Jeg synes også, at det virker mærkværdigt, at denne beslutning meddeles på et møde, hvor de centrale talsmænd møder op og beder om at få en forbedring af samarbejdsforholdene, og at den meddeles i forbindelse med en omfattende kritik fra de centrale talsmænd af sikkerhedsforholdene i civilforsvaret, af, at de ikke har kunnet få indført centrale sikkerhedsregler.

Nu sagde ministeren, at dette med 2 mennesker på sekretariatet er noget relativt nyt.

Så vil jeg gerne spørge, om det er forkert, hvad de værnepligtige har oplyst i deres brev til ministeren, nemlig at denne ordning med en ansat sekretær og en redaktør har bestået igennem de sidste 7 år.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Ja men selv om den har bestået i de sidste 7 år, er det altså alligevel en ny foreteelse i forhold til det, man havde før.

Det skal være mit svar til hr. Pelle Voigt, at der ikke er tale om, at man halverer de værnepligtiges rettigheder eller muligheder for ytringsfrihed eller andet. Der er ganske simpelt tale om, at den ordning har fungeret tidligere, så hvorfor skulle den ikke kunne fungere nu? Der er ingen, der lægger mundkurv på nogen. Hvis de værnepligtige ønsker at ytre sig i bladet og gå ind i det frivillige arbejde, så har de alle muligheder for det, de har bare ikke en lønnet redaktør.

Jeg vil godt sige til hr. Pelle Voigt, at vi jo ikke kan sige, at man i civilforsvarsstyrelsen og andre steder skal spare, og når man så sparer nogle steder, hvor f.eks. hr. Pelle Voigt ikke synes om det, så siger vi: nej hov, det var ikke meningen, det skulle ikke have været dér. Sådan kan vi komme hele spektret rundt, og på den måde kan vi altså ikke rigtig argumentere. Det må være overladt de mennesker, der sidder tæt på tingene, at snakke om disse ting og finde ud af, hvordan det skal være.

Når jeg lægger vægt på, at der bliver en snak igen mellem de 2 parter, så er det, fordi jeg har indtryk af efter at have talt med de værnepligtige, at der var nogle problemer i den første samtale, at man ligesom havde snakket forbi hinanden. Jeg mente derfor, det kunne være nyttigt, at de fik en dialog én gang til. Jeg har altså talt med de unge, fordi de henvendte sig til mig, og derudaf er denne aftale kommet, og der skal som sagt være et nyt møde. Derfor synes jeg, at vi skal vente, til dette møde har været afholdt.

Jeg vil til slut sige, at jeg har ment, at en af de ting, man kunne tale om på et sådant møde, var, om det var hensigtsmæssigt, at de unge værnepligtige oftere talte med civilforsvarsstyrelsen om de fælles problemer, de havde. Nu er det nemlig sådan, at de kun taler sammen én gang hvert halve år eller sådan noget, og det er formentlig for lidt.

Pelle Voigt (SF):

Det sidste er jeg ganske enig med ministeren i. Det virker jo også besynderligt, at når de kommer med en række forslag til at forbedre de i forvejen meget vanskelige samarbejdsforhold, som kun varetages af 2 menesker, så er civilforsvarsstyrelsens svar at afskedige den ene talsmand, sådan at arbejdet, som bl.a. omfatter denne dialog med styrelsen, bliver endnu vanskeligere.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om jeg skal forstå de svar, jeg har fået her i dag, på den måde, at hvis civilforsvarsstyrelsen fastholder denne besparelse – som ikke er nogen besparelse, men simpelt hen en beslutning om at fjerne en bladredaktør og en central talsmand og ikke en, der sidder et eller andet sted på en kaserne – så vil ministeren ikke gribe ind. Kan jeg følgelig forstå ministerens svar sådan, at hvis man vil gøre noget for at få ordentlige forhold, for at få genoprettet nogenlunde rimelige demokratiske tilstande i civilforsvaret på dette område, så er man altså nødt til at tage et politisk initiativ og tvinge ministeren til at omgøre beslutningen?

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Nu er det altså ikke min beslutning, men civilforsvarsstyrelsens, som skal forvalte de penge, som bevilges den. Det vil jeg gerne gøre opmærksom på.

Jeg har lagt vægt på, at man måske kunne forbedre samarbejdet mellem civilforsvarsstyrelsen og de unge værnepligtige. Det dårlige samarbejde kunne være en af grundene til, at man bl.a. på dette møde har snakket forbi hinanden. Det vil jeg gerne sætte streg under. Det tror jeg kan have været tilfældet, og derfor lægger jeg vægt på, at der måske kunne blive nogle tættere kontakter mellem parterne. Det er i hvert tilfælde altid godt.

Jeg vil om det konkrete spørgsmål sige – det har jeg nu sagt nogle gange – at jeg ikke ønsker at gribe ind, hvis civilforsvarsstyrelsen fastholder, at det er den rigtige måde. Det vil jeg ikke gøre, idet der stadig vil være lejlighed til for de civile værnepligtige på almindelig vis at ytre sig, hvis de vil gøre det stykke arbejde at få deres blad ud, bare på en anden måde. Det er der ingen der har nægtet dem mulighed for.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1102

9) Til *indenrigsministeren* af:

Poulsgaard (FP):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at bremse de strejker, der finder sted på københavnske hospitaler, og for at hindre, at de vil finde sted i fremtiden?«

Skriftlig begrundelse

Det er både forkasteligt og uholdbart, at få og ofte små personalegrupper inden for sygehusvæsenet kan blokere for patientbehandlingen.

Fremskridtspartiet har tidligere fremsat lovforslag om forbud mod arbejdsstandsninger på sygehuse og plejehjem, og ministeren burde måske overveje, om det ikke er i den retning, man skulle gå for at komme det uvæsen til livs, der hedder strejker på sygehuse.

Poulsgaard (FP):

Den 28. april 1983 har jeg stillet dette spørgsmål:

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at bremse de strejker, der finder sted på københavnske hospitaler, og for at hindre, at de vil finde sted i fremtiden?«

Det sidste er jo også vigtigt.

Vi ved, at den venstrefløj, vi har i dette land, og som tordner i 1. maj-taler mod nedskæringer og nedskæringer og asocial politik, altid vil puste til ilden. Vi har hidtil haft nogle velfungerende hospitaler, vi med rette kunne være stolte af, og de, der blev indlagt, kunne være sikre på, at de fik en anstændig behandling. Vi kan simpelt hen ikke byde befolkningen, at små pressionsgrupper stadig væk kan lamme hospitalsarbejdet. Derfor håber vi, at ministeren vil tage seriøst på dette problem og tage nogle initiativer, så vi undgår strejker, også i fremtiden.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg er helt enig med hr. Poulsgaard i, at arbejdsstandsninger på sygehuse har særdeles ulykkelige virkninger, fordi det naturligvis let kan komme til at ramme sagesløse, nemlig patienterne. Så vi er enige i udgangspunktet, at det er fantastisk uheldigt, at disse arbejdsnedlæggelser finder sted.

[Indenrigsministeren]

Vi har imidlertid et arbejdsretligt system i henhold til arbejdsretsloven og de hovedaftaler, der er indgået mellem de faglige organisationer, og i disse regler er der fastlagt procedurer for behandling af konflikter, og reglerne gælder naturligvis også konflikter på sygehuse.

Særligt om overenskomstmæssige arbejdsstandsninger skal det siges, at der i tilknytning til hovedaftalerne mellem parterne på sygehusområdet er indgået protokollater om sikring af et nødvendigt beredskab på sygehuse. Der skal ved varsling af konflikter indgås dels generelle aftaler om friholdelse af livsvigtigt arbejde, dels lokale aftaler, der afgrænser det personale, der skal gøre tjeneste. Hvis en arbejdsstandsning er overenskomstridig, kan arbejdsretten sanktionere den med bod, og der kan blive tale om ganske betydelige bodsbeløb.

Dette er et effektivt system, synes jeg, selv om der ikke, som tidligere foreslået af fremskridtspartiet, er tale om at kriminalisere aktionerne. Der er god grund til at forvente, at sygehusenes livsvigtige funktioner hermed altid vil blive friholdt, også ved ulovlige arbejdsstandsninger.

Jeg finder altså ikke, at der på baggrund af dette er grund til overvejelse af særlige initiativer over for de i øvrigt meget begrænsede sygehusarbejdsstandsninger, som finder sted i øjeblikket. Personlig håber jeg, at disse arbejdsstandsninger meget snart hører op, men det er en anden sag.

Poulsgaard (FP):

Jeg takker da for oplæsning af en hel masse cirkulærer og lovbestemmelser, dem kendte vi faktisk godt, men jeg fik ikke ret meget andet at takke for.

Det er rystende, at ministeren simpelt hen siger, at hun håber, det går nok. Nej, det går ikke. Der er kommet en anden mentalitet, der er kommet en krævementalitet. Man giver pokker i solidaritet med de syge, med de svage, med dem, der er indlagt; man skal rane til sig. Derfor må vi fra samfundsmagtens side sikre os, at hospitaler og tilsvarende steder fungerer. Det er det, jeg spørger om, ikke om en oplæsning af cirkulærer og bekendtgørelser. Jeg spørger simpelt hen om et konkret lovinitiativ. Fremskridtspartiet har jo, som ministeren var inde på det, fremlagt

nogle lovinitiativer, der simpelt forbyder strejker på hospitaler. Så må vi måske kompensere på andre måder, jeg ved ikke, hvad vi skal gøre, men de mennesker, der søger ansættelse i hospitalsvæsenet, ved så på forhånd, at det er forbudt at strejke dér. Det var sådan nogle konkrete initiativer, jeg efterlyste, ikke en masse oplæsning af love og bestemmelser.

Knud Lind (FP):

Jeg skal blot bede ministeren om at konkretisere helt nøjagtigt, hvad hun mener, når hun siger »et nødvendigt beredskab«. Ministeren taler i øvrigt om livsvigtige funktioner. Hvem er det, der skønner, om det er livsvigtigt? Hvem er det, der skal skønne vedrørende »et nødvendigt beredskab«? Er det overlægen, eller er det noget, man har klaret ved aftaler?

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Til det sidste kan jeg sige, at amtsrådene er sygehusadministratorer, om jeg så må sige, og at der altså er indgået disse aftaler mellem parterne for sygehusområdets vedkommende – nu skal jeg nok undlade at oplæse mere af reglerne, for at jeg ikke skal irritere spørgerne; de kan hentes – og de skulle sikre sygehusenes livsvigtige funktioner med hensyn til patienterne.

Jeg må sige til hr. Poulsgaard, at der altså er nogle arbejdsretlige regler. Jeg er naturligvis vidende om, at fremskridtspartiet gerne vil lave en lov, der siger: vi forbyder strejker, men det mener jeg ganske enkelt – for nu at sige det meget kontant og ikke oplæse noget som helst – ikke vi kan. Vi har disse arbejdsretlige regler, og dem mener jeg vi skal følge. Det hører med til vores demokratiske system.

Knud Lind (FP):

Jeg håber ikke, at ministeren skal læse alt for meget op, for det er et ret kort spørgsmål: hvem er det, som skal skønne i det enkelte tilfælde, dels med hensyn til et nødvendigt beredskab, dels med hensyn til det livsvigtige? Det fik jeg ikke at vide før. Jeg går ud fra, at det ikke er amtsrådet, der skønner i de enkelte tilfælde.

Poulsgaard (FP):

[Poulsgaard]

Der er to holdninger, der støder sammen, men det hører også med til demokratiet, at man beskytter de svage; og de, der er svage i dette spil, er de sagesløse patienter, de har ikke stærke interesseorganisationer i ryggen.

Der er ikke noget som helst forgjort i, at man siger til en gruppe mennesker: ønsker I den bestemte uddannelse, den bestemte funktion i samfundet, så har I også nogle forpligtelser, og en af de forpligtelser er, at I ikke kan strejke! Dermed har vi ikke taget stilling til strejkeretten på fabrikker og alle andre steder. Der er det måske nødvendigt, at det indgår i den almindelige arbejdskamp, men det har aldrig nogen sinde været meningen, at strejker skulle ramme sagesløse. Vi sætter jo demokratiet ud af spillet, når vi giver tilladelse til, at ganske, ganske få personer i centrale placeringer lammer vitale interesser. Det er dér, vi sætter demokratiet på spil, hvis vi endelig skal til at anvende den sprogbrug.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Nu er det jo sådan, at strejker desværre ofte rammer sagesløse, men her er der altså tale om patientbehandling, og det er vigtigt for mig, at patientbehandlingen har parterne aftalt ikke skal rammes af dette. Det er væsentligt.

Til hr. Knud Linds spørgsmål skal jeg sige, at der i § 4 i protokollatet – og så bliver jeg desværre nødt til at læse op – står, at organisationsrepræsentanterne skal medvirke til at skabe sikkerhed for, at arbejde, som afdelingens læger foreskriver som livsvigtigt, uopsætteligt eller påkrævet for at undgå helbreds- eller varige forligningsstruende følger, udføres. Jeg er ked af det, men sådan står der altså, må jeg sige til hr. Knud Lind. Og så står der:

»Såfremt der opstår tvivl om, hvilket arbejde der skal udføres, træffes afgørelsen herom af afdelingens læger, og arbejdet udføres i henhold til denne afgørelse.«

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Povl Brøndsted: spm. nr. S 971

Ole Henriksen: spm. nr. S 973

Kirsten Fog Hjort: spm. nr. S 976

Inge Krogh: spm. nr. S 997

Maisted: spm. nr. S 1002, 1079 og 1081

Steffensen: spm. nr. S 1015

Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. S 1030 og 1075

Askjær Jørgensen: spm. nr. 1033–1036, 1048 og 1089

Holger K. Nielsen: spm. nr. S 1038

Tinning: spm. nr. S 1039 og 1056–1061

Svend Heiselberg: spm. nr. S 1043

Glistrup: spm. nr. S 1044

Thorndahl: spm. nr. S 1046

Alice Faber: spm. nr. S 1047

Grethe Kindberg Jørgensen: spm. nr. S 1050

Bernhard Baunsgaard: spm. nr. S 1052 og 1055

Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 1063

Tommy Dinesen: spm. nr. S 1069

Spm. nr. S 971

Til *undervisningsministeren* (8/4 83) af:

Povl Brøndsted (V):

»Vil ministeren sikre, at de studerende ved det lægevidenskabelige fakultet på Københavns universitet – Panum instituttet – får adgang til det store Panumbiblioteks central-samling af tidsskrifter?«

Begrundelse

Gennem pressen er det meddelt, at de lægevidenskabelige studenter ved Københavns universitet formentlig får adgang til den betydningsfulde samling af tidsskrifter. Det påstås, at disse kun er frit tilgængelige for forskere og særligt kvalificerede. Da det er store midler, der anvendes til videnskabelig litteratur og ikke mindst til tidsskrifter, er det væsentligt, at disse står til rådighed også for interesserede studerende. Jeg finder det derfor af stor betydning at få undersøgt, om meddelelsen om den begrænsede adgang til samlinger er sandfærdig, og i givet fald få problemerne løst.

Besvarelse (28/4 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ministeriet har i anledning af spørgsmålet været i kontakt med Københavns universitets rektorat, som har oplyst, at man på grund af meget knappe ressourcer kun har haft mulighed for at bemande biblioteket med en bibliotekar på $\frac{2}{3}$ tid, og som følge deraf har det ikke været muligt at holde biblioteket åbent som normalt fagbibliotek.

Universitetet har imidlertid stor forståelse for de studerendes naturlige ønske om at få adgang til dette fagbibliotek, og man prøver derfor nu at skaffe økonomisk mulighed for at antage en studentermedhjælp på $\frac{1}{3}$ tid, således at biblioteket kan blive åbent ca. 40 timer pr. uge snarest og senest fra efterårssemestrets start.

Universitetet har i øvrigt oplyst, at der i forbindelse med Københavns tandlægehøjskoles overflytning til Panum instituttet er truffet aftaler om samarbejde mellem højskolens og Panum instituttets biblioteker, således at alle problemer vedrørende bibliotekets åbning som normalt fagbibliotek herefter skulle blive løst.

Jeg må herefter gå ud fra, at der både på kort og på lang sigt tilvejebringes en tilfredsstillende ordning.

Spm. nr. S 973

Til *arbejdsministeren* (8/4 83) af:

Ole Henriksen (SF):

»Vil ministeren tage skridt til, at der startes en systematisk registrering af de kvinder, der får orlov under graviditeten med henvisning til fosterskadende arbejdsmiljø, herunder en registrering af deres beskæftigelse, og sørge for, at den viden, der fremkommer ved en sådan registrering, bruges til at belyse omfanget af fosterskadende påvirkninger i arbejdsmiljøet, og vil ministeren endvidere pålægge arbejdstilsynet at foretage en grundig undersøgelse af de pågældende arbejdspladser med det formål at få fjernet de fosterskadende påvirkninger?«

Begrundelse

På baggrund af diskussion i fagbevægelsen og på arbejdspladserne er gravide kvinder blevet meget opmærksomme på risikoen for fosterskadende påvirkninger i arbejdsmiljøet. De gravide vil derfor være de første til at

være opmærksomme på den fare. Det vil derfor være naturligt at benytte deres viden til en systematisk indsats mod fosterskadende påvirkninger i arbejdsmiljøet.

Besvarelse (2/5 83):**Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):**

Jeg har indhentet en udtalelse hos direktoratet for arbejdstilsynet, som oplyser følgende:

»Arbejdstilsynet har en rådgivende funktion i relation til bestemmelserne i dagpengelovens § 33, stk. 4, om ret til dagpenge ved fravær inden 4 ugers perioden før forventet fødsel.

De sociale myndigheder, der administrerer bestemmelserne, kan rette henvendelse til arbejdstilsynet med henblik på en udtalelse.

På baggrund af oplysninger fra en af landets største socialforvaltninger skønner arbejdstilsynet, at tilsynet inddrages i bedømmelsen af 10 pct. af sagerne.

Arbejdstilsynets kredse udarbejder en arbejdspladsbeskrivelse med kortlægning af de fysiske, biologiske og/eller kemiske eksposeringer, som den gravide udsættes for i sit arbejde.

Bedømmelsen af arbejdsmiljøet foretages af kredsens arbejdslæge efter instruktion fra direktoratet.

Bedømmelsen foretages ud fra en vurdering af arbejdspladsbeskrivelsen, en litteraturgennemgang af risikofaktorerne samt eventuelle arbejdshygiejniske målinger foretaget på arbejdspladsen.

Arbejdstilsynet inddrages som tidligere nævnt i bedømmelsen af ca. 10 pct. af sagerne vedrørende dagpengelovens § 33, stk. 4.

De arbejdsmedicinske klinikker/ambulatorier inddrages efter oplysninger fra samme socialforvaltning i ca. 20 pct. af sagerne.

Resten af sagerne, dvs. mindst $\frac{2}{3}$, afgøres af de sociale myndigheder på baggrund af oplysninger fra den gravide, den gravides egen læge og eventuelt arbejdsgiveren, uden at arbejdstilsynet eller de arbejdsmedicinske klinikker/ambulatorier bliver inddraget.

Da antallet af sager, der forelægges arbejdstilsynet og de arbejdsmedicinske klinikker/ambulatorier, således udgør en mindre del af det samlede antal sager, og da disse sager sandsynligvis ikke udgør et repræsentativt udsnit af sagerne, vil en registrering ikke

[Arbejdsministeren]

kunne benyttes til at belyse omfanget og karakteren af fosterskadende påvirkninger i arbejdsmiljøet.

Arbejdstilsynet opbygger gennem indhentning af oplysninger om stoffers og materialers sundhedsmæssige virkning til produktregisteret viden om ovennævnte problemer.

En samlet registrering af sager i medfør af dagpengelovens § 33, stk. 4, vil bero på en indhentning af beretning herom fra de enkelte kommuners sociale forvaltninger.

Arbejdstilsynet vil overveje at anvende denne oplysningskilde i lighed med andre informationer om forhold på arbejdspladsen, når der er indhentet større erfaringer med forvaltningen af dagpengelovens § 33, stk. 4.

Arbejdstilsynet foretager som tidligere nævnt undersøgelser af arbejdspladserne i de sager, der forelægges for tilsynet.

Ud over denne vurdering af den gravides arbejdssituation udfører arbejdstilsynet almindeligt tilsynsarbejde ved disse besøg.«

Jeg kan henholde mig hertil.

Spm. nr. S 976

Til *arbejdsministeren* (8/4 83) af:

Kirsten Føg Hjort (SF):

»Vil ministeren pålægge arbejdstilsynet at revidere de hygiejniske grænseværdier, således at de beskytter mod stoffernes mulige fosterskadende virkninger?«

Begrundelse

Det er den almindelige opfattelse på arbejdspladserne, at hvis man holder sig inden for de hygiejniske grænseværdier, så er man beskyttet mod skadelige påvirkninger fra arbejdsmiljøet.

Der er imidlertid med de gældende grænseværdier ingen sikkerhed mod skader på forplantningsevne og fosterudvikling.

Besvarelse (2/5 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

På baggrund af en udtalelse, som jeg har indhentet hos direktoratet for arbejdstilsynet, kan jeg oplyse følgende:

Den normale fosterudvikling kan blive skadet af påvirkninger fra kemiske stoffer, eksempelvis organiske opløsningsmidler, fysiske faktorer som stød, tunge løft, ioniserende

stråling og biologiske faktorer som infektioner. Skaden kan opstå før befrugtningen ved påvirkning af æg eller sædceller eller i graviditetsforløbet.

Der findes imidlertid ikke i dag internationalt accepterede lister over fosterskadende stoffer, idet der ikke findes entydige kriterier for, hvornår et stof skader forplantningsevnen og fosterudviklingen. Men sådanne kriterier er under udarbejdelse. I Danmark er der nedsat en arbejdsgruppe under miljøministeriet, som skal udarbejde en redegørelse, der bl.a. skal danne grundlag for udformningen af sådanne kriterier.

Arbejdstilsynet har kendskab til, at man i Vesttyskland som det første vesteuropæiske land påtænker at angive, om de fastsatte grænseværdier i arbejdsmiljøet er sikre for gravide.

I den nordiske samarbejdsgruppe for arbejdsmiljørelaterede fosterskader har man prioriteret organiske opløsningsmidler, naroksegasser og lodningsgasser med henblik på en nærmere udredning.

Ved fastsættelse af hygiejniske grænseværdier baseres den medicinske argumentation på:

1. Dokumentation foretaget af anerkendte institutter på arbejdsmiljøområdet i USA og Vesttyskland. Dokumentationsmateriale skal i hvert enkelt tilfælde vurderes af arbejdsmiljøinstituttet.
2. Dokumentation fra den nordiske ekspertgruppe for grænseværdidokumentation, hvori Danmark er repræsenteret.
3. Dokumentationsmateriale – herunder erfaringer fra danske arbejdspladser – bearbejdet på det danske arbejdsmiljøinstitut.

Proceduren fastlægger endvidere, at indsigelser mod de varslede nedsættelser, herunder de sundhedsmæssige, tekniske og økonomiske konsekvenser, behandles i arbejdsmiljørådets regie med deltagelse fra arbejdsmarkedets parter.

Den endelige fastsættelse og bekendtgørelse af grænseværdierne foretages af direktøren for arbejdstilsynet efter forelæggelse for mig.

Stoffers fosterskadende virkninger, i det omfang de er kendte, indgår allerede ifølge gældende procedure i overvejelserne i forbindelse med ændringer af eksisterende grænseværdier og fastsættelse af nye grænseværdier. Dette gælder for eksempel ved fastsættelse af

[Arbejdsministeren]

grænseværdierne for narkosegasser (halotan og lattergas).

Der er således ikke behov for at pålægge arbejdstilsynet at revidere de hygiejniske grænseværdier med henblik på stoffers mulige fosterskadende virkninger.

Spm. nr. S 997

Til *justitsministeren* (13/4 83) af:

Inge Krogh (KrF):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage i anledning af, at elektroniske spillemaskiner med vold og porno opstilles, hvor børn og unge har adgang til dem?«

Begrundelse

Opstillingen af elektroniske volds- og pornospil på steder, hvortil der er almindelig adgang, må betragtes som en overtrædelse af politivedtægtens og straffelovens bestemmelser om anstødelige og utugtige billeder. Disse bestemmelser har specielt til formål at beskytte børn og unge.

Salg af elektroniske volds- og pornospil er helt afgjort en usmagelig udnyttelse af børn og unge i profitøjemed. Det er demoraliserende og ødelæggende for unge, at de tilbydes elektronspil med vold og porno.

Foreløbig besvarelse (20/4 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet har anmodet Københavns politi om en redegørelse for de beskrevne elektroniske spilleautomater og disses funktion og om, hvorvidt opstillingen giver anledning til politimæssige skridt.

Justitsministeriet vil vende tilbage til spørgsmålet, når man har modtaget redegørelsen.

(Den supplerende besvarelse er optaget nedenfor, sp. 10304).

Spm. nr. S 1002

Til *miljøministeren* (14/4 83) af:

Maisted (FP):

»Hvilke udlederværdier er fastsat i forbindelse med udledning af spildevandet til Værebros Å?«

Begrundelse

Der henvises til artiklerne i Ekstra Bladet den 12. og 13. april 1983.

Besvarelse (26/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»I august 1980 standsede Københavns vandforsyning sin indvinding fra Kildedal, fordi det var konstateret, at indholdet af klorfenoler i vandet nærmede sig den maksimumsgrænse på 0,5 mikrogram/l, der af smagshensyn er fastsat for fenolindholdet i drikkevand.

For at forhindre en videre udbredelse af det fenolholdige grundvand til andre vandindvindinger pålagde hovedstadsrådet den 23. oktober 1980 Københavns vandforsyning at genoptage oppumpningen af grundvandet og udlede det i Sørup Rende, der løber videre til Værebros Å. Oppumpningen blev startet i februar 1981 og har siden udgjort ca. 200.000 m³ pr. år. Hovedstadsrådet stillede i sin udledningstilladelse vilkår om, at der maksimalt udledes en vandmængde på 20 l pr. sekund, at udledningen i øvrigt foretages jævnt over året, og at der ved passende foranstaltninger inden udledningen i Sørup Rende sikres en iltmætning på minimalt 60 pct.

Oppumpningens endelige størrelse fastlægges efter prøvepumpning i samråd med hovedstadsrådet. Der iværksættes tilsvarende efter aftale med hovedstadsrådet et nærmere kontrolprogram med henblik på at følge grundvandsforureningens udvikling i kildepladsens borer.

Klorfenolmængden i det grundvand, der udpumpes, har i de forløbne 2 år udgjort ca. 40 gram pr. år, svarende til en koncentration af klorfenol i grundvandet på 0,2 mikrogram/l.«

Spm. nr. S 1015

Til *miljøministeren* (15/4 83) af:

Steffensen (KrF):

»Agter ministeren i den aktuelle sag om fredning af Harbøer og Agger tanger at lade de samme principper for fredning være gældende, som hvis der var tale om en privat ejendom?«

[Steffensen]

Begrundelse

Der har i den senere tid været en offentlig debat om den verserende fredningssag for Harboør og Agger Tanger. Som led i denne har der været sat spørgsmålstegn ved, om der skal gælde de samme principper for stats-ejendomme som for private ejendomme.

Besvarelse (26/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen)

Privat ejendom fredes ved frednings-nævnskendelse efter naturfredningslovens kapitel III.

Statsejendom kan efter naturfredningslovens § 60 fredes ved en bekendtgørelse udstedt af miljøministeren.

Limfjordstangerne er eksproprieret til kystsikringsformål, og dette formål har naturligvis første prioritet ved tangerens administration. Da staten ejer tangerne, har den i øvrigt rådighed over, hvorledes de administreres, og jeg kan sige, at miljøministeriet er af den opfattelse, at tangerne hidtil er administreret med behørig hensyntagen til de hensyn, som naturfredningsloven tilgodeser. Imidlertid forhandler jeg for tiden om udfærdigelse af en bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 60 med ministeren for offentlige arbejder for at skabe yderligere sikkerhed for naturområderne gennem regulering af offentlighedens færdsel og ophold samt den landbrugsmæssige drift.

Spm. nr. S 1030

Til *socialministeren* (15/4 83) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren forbedre de handicappedes muligheder for at anskaffe invalidebiler?«

Begrundelse

Allerede den 24. november 1982 henvendte Landsforeningen af Vanføre sig til folketinget med en resolution, hvori man gjorde opmærksom på de urimelige regler, der blev indført i Ritt Bjerregaards ministertid.

Sagen blev henvist til en arbejdsgruppe under socialstyrelsen, der netop arbejder med dette spørgsmål. Hvis de handicappede skal have mulighed for på lige fod med andre at virke i samfundet, må det være en selvfølge,

at de ikke afskæres fra at få tildelt en invalidebil.

Da det drejer sig om økonomi for de handicappede, kunne man lette deres vilkår ved at genindføre den tidligere nettoprovenuregel.

Besvarelse (27/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Den under socialstyrelsen nedsatte arbejdsgruppe om forenkling af bistandslovens regler om hjælp til invalidebiler har afgivet rapport i marts 1983.

I overensstemmelse med kommissoriet har arbejdsgruppen foretaget en gennemgang af det eksisterende regelsæt vedrørende invalidebiler og stillet forslag om en række ændrede regler, herunder bl.a. ændrede tildelingskriterier.

Arbejdsgruppen har opstillet 2 hovedmodeller, kombineret med et forslag til ændret betalingsregel. I den ene hovedmodel foreslås nattoprovenureglen genindført, men begge modeller vil ifølge de af arbejdsgruppen foretagne beregninger medføre betydelige offentlige nettomerudgifter.

Regeringen lægger vægt på at finde frem til forenklede og retfærdige regler på dette område, men det er påkrævet at foretage yderligere konsekvensberegninger, før der kan tages stilling til, i hvilken udstrækning de foreslåede forbedringer vil kunne gennemføres.

Spm. nr. S 1033

Til *miljøministeren* (15/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Er en kommunal vandplan lovlig, når den er udarbejdet efter den vandforsyningslov, der var gældende i 1978, og ikke er tilpasset den nye lovs bestemmelser, og når alle private vandværker i en kommune har stemt imod planen?«

Besvarelse (27/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Efter § 6 i den tidligere vandforsyningslov – lovekendtgørelse nr. 524 af 26. sep-

[Miljøministeren]

tember 1973 – skulle amtsrådet med bistand fra kommunalbestyrelsen iværksætte undersøgelser over de vandmængder, der ville være til rådighed for kommunernes vandforsyning. På grundlag heraf skulle amtsrådet udarbejde planer for den fremtidige vandforsyning inden for amtskommunens område under hensyntagen til den igangværende eller forventede udvikling. Planerne var vejledende for den fremtidige ordning af vandforsyningen.

Ved den nugældende vandforsyningslov nr. 299 af 8. juni 1978, der trådte i kraft den 1. april 1980, blev reglerne om vandplanlægning ændret således at der nu skulle udarbejdes 2 kategorier af planer, dels ressourceplaner (vandindvindingsplaner) dels planer over vandforsyningsstrukturen (vandforsyningsplaner).

Med hensyn til vandforsyningsplanlægningen bestemmes det i bekendtgørelse nr. 2 af 4. april 1980 om vandindvindings- og vandforsyningsplanlægning, at kommunalbestyrelserne efter forhandling med bl.a. de private almene vandforsyninger i kommunen skal udarbejde forslag til vandforsyningsplaner. Forslagene skal fremlægges til offentligt gennemsyn i mindst 3 måneder, og kommunalbestyrelsen skal inden for fremlæggelsesperioden iværksætte en oplysningsvirksomhed. Kommunalbestyrelsen skal efter fremlæggelsesfristens udløb i fornødent omfang på ny forhandle sagen med de myndigheder og institutioner m.v., som har været inddraget i sagsbehandlingen, og skal derefter udarbejde en endelig vandforsyningsplan, der skal indsendes til godkendelse.

Hvis behandlingen af en vandforsyningsplan er påbegyndt før den nye lovs ikrafttræden, kan amtsrådet tillade, at ovennævnte fremgangsmåde fraviges, såfremt amtsrådet finder, at den tidligere behandling har været tilstrækkelig. Der kan således bortses fra bekendtgørelsens regler om fremlæggelse, oplysningsvirksomhed og fornyet forhandling.

En vandforsyningsplan, der var udarbejdet for en kommune efter den tidligere lov, vil herefter have gyldighed efter den nye lov, hvis dette er tiltrådt af kommunalbestyrelsen og amtsrådet og planens indhold svarer til, hvad der kræves efter den nye lov. Det har hverken efter den gamle eller den nye lov været et vilkår, at de private vandværker skal have tiltrådt planen, men efter bekendtgørel-

sen skal planen have været drøftet med dem.«

Spm. nr. S 1034

Til miljøministeren (15/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Kan et vandværksregulativ i en kommune være lovligt, hvis det er påtvunget alle kommunens private vandværker, men ikke gælder for det kommunale vandværk i samme kommune?«

Begrundelse

Det forekommer konkurrenceforvridende, hvis der i et kommunalt udgivet regulativ stilles krav til private vandværker, som ikke tilnærmelsesvis opfyldes af samme kommunes eget vandværk.

Besvarelse (27/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har udtalt følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Efter § 55 i den nugældende vandforsyningslov nr. 299 af 8. juni 1978 skal alle kommunale almene vandværker have et regulativ angående forholdet mellem vandværket og dets forbrugere. Regulativet skal udfærdiges af kommunalbestyrelsen og stadfæstes af miljøministeren (miljøstyrelsen). For private almene vandværker skal der udfærdiges et regulativ, der affattes af kommunalbestyrelsen efter forhandling med vandværkets ejer; kommunalbestyrelsens afgørelse om regulativet kan efter lovens § 76 påklages til miljøstyrelsen.

En tilsvarende ordning gjaldt efter §§ 54 og 57 i den tidligere vandforsyningslov – lov bekendtgørelse nr. 524 af 26. september 1973 – dog således, at der kun skulle udfærdiges regulativer for private vandværker, hvis kommunalbestyrelsen ønskede det.

Efter begge love er der som hjælp ved udarbejdelsen af regulativerne udarbejdet normalregulativer for kommunale og private vandværker, senest miljøstyrelsens normalregulativer af februar 1981. Normalregulativerne for kommunale og private vandværker er udarbejdet som enslydende bortset fra de punkter, hvor de forskellige styreformuler

[Miljøministeren]

vendiggør, at bestemmelserne er forskellige. Begge normalregulativer indeholder på forskellige punkter alternative affattelser, og det er tænkeligt, at der i en kommune vælges ét alternativ for de kommunale vandværker og et andet for de private vandværker. F.eks. vil kommunale vandværker ofte beregne deres vandafgifter efter målere i de enkelte ejendomme, medens private vandværker sjældent har målere på almindeligt husforbrug.

De regulativer for kommunale vandværker, som miljøstyrelsen har stadfæstet, har alle holdt sig tæt til normalregulativet. Styrelsen har kun haft få klagesager vedrørende regulativer for private vandværker. Også sådanne regulativer har været holdt tæt ved normalregulativet, og styrelsen har ikke kendskab til regulativer for private vandværker, der har indeholdt konkurrenceforvridende bestemmelser i forhold til reglerne for vedkommende kommunes vandværk.«

Spm. nr. S 1035

Til *miljøministeren* (15/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage, for at vandforsyningslovens formålsparagraf kan blive overholdt af amter og kommuner?«

Begrundelse

Den tidligere vandforsyningslov foreskrev planlægning vedrørende kommunal overtageelse af al vandforsyning i Danmark.

Ved vedtagelse af den nye vandforsyningslov, der blev vedtaget af et enigt folketing, blev det klart fastslået, at private vandværker skulle have lige så meget ret som kommunale vandværker.

Nu har den nye vandforsyningslov været i kraft siden den 1. april 1980, men myndighederne i amter og kommuner opfører sig i masser af tilfælde, som om det stadig er den gamle lov, der gælder.

Det er let at dokumentere, at kommunerne kunne spare flere hundrede millioner kroner ved at følge den nuværende regerings privatiseringsønsker på vandværksområdet.

Besvarelse (25/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det er miljøstyrelsens indtryk, at den ligestilling mellem kommunale og private vandværker, som blev gennemført ved vandforsyningsloven af 8. juni 1978, respekteres af kommuner og amtskommuner.

Jeg finder således ikke grund til at tage nogen initiativer over for de kommunale myndigheder. I øvrigt kan jeg henvise til indenrigsministerens besvarelse af spørgsmål S 1032.

Spm. nr. S 1036

Til *miljøministeren* (15/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Kan ministeren oplyse noget om årsagen til, at miljø- og levnedsmiddelkontrollen i Sakskøbing i et brev af 21. marts 1983 til Rørbæk vandværk direkte skriver noget, som er konkret og direkte usandt?«

Begrundelse

Når miljø- og levnedsmiddelkontrollen f.eks. udtaler sig om filtreringsmuligheder på basis af blot 3 parametre fra en begrænset analyse, så er dette jo i og for sig i sig selv usagligt og urimeligt, og når de samme 3 parametre intet indikerer om nødvendigheden af den dobbeltfiltrering, man truer det private vandværk med, så skinner det meget tydeligt igennem, at de kommunale myndigheder bevidst forsøger ved hjælp af urigtige udtalelser at gøre de private vandværker så bange, at de ikke tør sige nej til det kommunale prestigeprojekt i form af et nyt kommunalt vandværk i mange millioner kroners-klassen.

Sagen er jo, at hvis de private vandværker i Sakskøbing kommune blev behandlet rimeligt af kommunale og amtslige myndigheder, og hvis man gav byggetilladelser til de private vandværker, så ville der ske en udbygning i privat regie, som totalt vil overflødiggøre det kommunale prestigeprojekt.

Besvarelse (27/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Miljøstyrelsen har fremskaffet oplysninger om sagen fra vandværkets formand og de stedlige myndigheder.

[Miljøministeren]

Rørbæk Vandværk er et stort privat vandværk, der forsyner Rørbæk by nord for Saks-købing med vand. Det behandlede vand undersøges regelmæssigt af miljø- og levnedsmiddelkontrollen i Saks-købing, og analyserne viser, at vandkvaliteten er god.

På grund af et stærkt forøget forbrugerantal skal vandværket nu have et nyt filteranlæg. Storstrøms amtskommunes miljø- og vandinspektorat har i den forbindelse ønsket analyser af råvandet fra vandværkets 4 borer for ammonium, mangan og jern. Vandværket har anmodet miljø- og levnedsmiddelkontrollen om at foretage disse analyser, og miljø- og levnedsmiddelkontrollen har i forbindelse med meddelelsen af analyseresultaterne tilføjet, at »resultaterne indikerer normalbehandling med dobbeltfiltrering af hensyn til fjernelse af jernforbindelser.«

Vandværkets formand har over for miljøstyrelsen bemærket, at miljø- og levnedsmiddelkontrollen efter hans mening ikke burde have foretaget den nævnte tilføjelse, da vandværket ikke havde bedt kontrollen om at bedømme vandkvaliteten, og da tilføjelsen efter hans mening kunne lægge tryk på vandværket til at lade det nye filteranlæg omfatte en dobbeltfiltrering, der muligvis ikke var nødvendig.

Miljøstyrelsen finder ikke, at det kan bebrejdes miljø- og levnedsmiddelkontrollen, at kontrollen har tilføjet en oplysning af nævnte indhold, idet tilføjelsen bygger på almindelige lærebogsfremstillinger vedrørende vandforsyningsteknik.

Spørgsmålet om, hvornår der bør foretages dobbeltfiltrering af vand med et jernindhold må i øvrigt efter miljøstyrelsens opfattelse undersøges nærmere ved filtreringsforsøg på den aktuelle vandkvalitet.«

Spm. nr. S 1038

Til *miljøministeren* (18/4 83) af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Deler ministeren den opfattelse, at amtskommunerne ikke har overtilsyn i forhold til primærkommunerne i henhold til miljølovens § 55?«

Begrundelse

På et møde i Århus amtsråd den 7. december 1982 angående forureningsforholdene

ved Grenå gav udvalgsformanden Knud Erik Særkjær udtryk for, at amtet ikke har overtilsyn over for kommunerne i miljøsager. Han hævdede i stedet, at der eksisterede en horisontal arbejdsdeling mellem amt og kommune samt at »det er noget af det, der har været megen diskussion om mellem Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, hvor Kommunernes Landsforening helt klart har sagt, at vi bare kan holde fingrene væk.«

Efter spørgerens opfattelse kan Kommunernes Landsforening ikke ophæve det overtilsyn, som er beskrevet i miljøbeskyttelseslovens § 55. Den konkrete sag angår et manglende kommunalt tilsyn med en alvorlig og uacceptabel spildevandsforurening i Grenå kommune, og det er vigtigt at få afklaret, hvorvidt amtet er forpligtet til at føre tilsyn med, at Grenå kommune faktisk overholder sin tilsynspligt.

Besvarelse (28/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Kommunalbestyrelsen er som hovedregel tilsynsmyndighed i miljøbeskyttelsesloven. En række tilsynsopgaver er dog i loven henlagt til amtsrådene, idet det er amtsrådet, der i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 55 skal føre tilsyn med forureningsstilstanden i vandløb, søer og de kystnære dele af søterritoriet (recipienterne).

Amtsrådet skal i øvrigt efter denne bestemmelse være opmærksom på, om gældende bestemmelser vedrørende miljøbeskyttelsen overholdes, og skal, såfremt dette ikke er tilfældet, gøre vedkommende myndighed bekendt med forholdet.

Amtsrådene er imidlertid i miljøbeskyttelseslovens forstand ikke generelt set en overordnet myndighed i forhold til kommunalbestyrelserne, og amtsrådene har ingen overordnet tilsynsforpligtelse over for kommunalbestyrelsernes tilsynsarbejde. I medfør af miljøbeskyttelseslovens § 54, stk. 2, skal kommunalbestyrelserne efter anmodning give amtsrådet alle oplysninger, der er af betydning for bedømmelsen af forureningsforholdene inden for kommunens område. Amtsrådene har i medfør af denne bestemmelse mulighed for at kræve oplysninger af kommunalbestyrelsen i det omfang, disse oplysninger er relevante for amtsrådene i forhold til

[Miljøministeren]

de opgaver, der i loven er henlagt til amtsrådene.

Spm. nr. S 1039

Til *undervisningsministeren* (19/4 83) af:

Tinning (VS):

»Under hvilke omstændigheder kan en kommune fuldt lovligt fravige folkeskolelovens § 13, stk. 1?«

Begrundelse

Folkeskolelovens § 13, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Skoleåret begynder den 1. august og omfatter normalt 200 skoledage, som fordeles på ugens fem første hverdage ...«. Men hvad menes med normalt?

Lad mig nævne et eksempel, som er fra Grønløkkeskolen i Århus kommune:

I en fire ugers periode fra 31. januar til 25. februar 1983 har i alt 9 skoleklasser fra og med 6. til 9. klassetrin haft fremmed lærer i tre timer og været uden undervisning i 70 timer. Hver enkelt klasse har altså i gennemsnit været uden undervisning i 8 timer over en fire ugers periode. Det svarer til, at klasserne i gennemsnit kommer til at mangle ca. 80 timer på årsbasis eller 12 af de 200 skoledage, som skoleåret udgør ifølge skoleloven. En nedskæring på seks pct.

Den nævnte fire ugers periode kunne være usædvanlig, og forklaringen kunne f.eks. findes i en influenzaepidemi. Men der er tale om helt normale forhold og om helt normale konsekvenser af den omfattende spareepidemi, som for tiden hærger landet. Regeringspartierne, fremskridtspartiet og det radikale venstre skar ned i bloktilskuddene til kommunerne. En af reaktionerne hos flertallet i Århus byråd var at skære ned på folkeskolerens vikarkonto. Så voldsomt, at der simpelt hen ikke er penge nok til vikarer ved helt normalt sygeomfang. Byrådsflertallet planlægger altså for at nå de ønskede besparelser helt bevidst, at skoleåret skal være på mindre end 200 skoledage, medmindre man har forestillet sig, at undervisningen skulle klares ved ulønnede vikarer. I disse privatiseringstider ved man snart ikke. På denne baggrund må det klarlægges, hvilke unormale situationer der kan berettige, at der gives fri med den

konsekvens, at skoleåret bliver kortere, end skoleåret bør være ifølge skoleloven.

Besvarelse (27/4 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ifølge folkeskolelovens § 13, stk. 2, fastsætter undervisningsministeriet hvert år antallet af ferie- og fridage. Ved fastsættelsen af det årlige antal ferie- og fridage og hermed også antallet af skoledage søger man at fastholde de 200 skoledage, der er nævnt i § 13, stk. 1, i loven, men der kan i enkelte år af kalendermæssige hensyn ske mindre afvigelser fra dette antal i op- eller nedadgående retning. Det antal skoledage, der for det enkelte år er fastsat af undervisningsministeriet, vil kommunerne normalt ikke kunne fravige.

Spm. nr. S 1043

Til *ministeren for offentlige arbejder* (19/4 83) af:

Svend Heiselberg (V):

»Kan der være nogen rimelighed i, at ministeriet for offentlige arbejder har nægtet flyselskabet Alkair tilladelse til at beflyve Thisted-Hamburg?«

Begrundelse

Det vestjyske er et tyndt befolket område, der trafikalt har mange problemer set i forhold til det øvrige land. Det er specielt erhvervslivet og turismen, det går ud over.

Skal en vestjysk forretningsmand eksempelvis fra Thisted til Hamburg, skal han først via København og her betale 900 kr. for en returbillet til Thisted og samtidig betale den fulde billetpris til Hamburg. Derefter må han være indstillet på at tilbringe ret lang ventetid i lufthavnen i Kastrup, hvor cafeteriapriserne i øvrigt er dobbelt så høje som i Thisted.

Vi har heller ikke de samme togforbindelser i det vestjyske som fra København til syd for grænsen på grund af dårlige togtider, og det ældste togmateriel, som DSB ejer, kører på nævnte ruter.

Det er derfor beklageligt, når der er et selskab, som vil beflyve ruten, og som har vist, at de magter det, idet de beflyver Esbjerg-Thisted-Stavanger, at ministeriet så bare afslår det.

[Svend Heiselberg]

Det må vel forventes, at det vestjyske område ikke skal være ret meget dårligere stillet end den øvrige del af landet.

Jeg tror, at en rute Thisted-Hamburg kunne blive et godt aktiv for både erhvervs- og turistlivet i det vestjyske; derfor bør denne sag omgøres, således at Alkair får den tidligere søgte tilladelse.

Besvarelse (27/4 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Indledningsvis skal jeg bemærke, at ministeriet ikke har modtaget nogen ansøgning om tilladelse til oprettelse af en flyrute Thisted-Hamburg.

Derimod ansøgte det pågældende flyselskab (Airbusiness ApS, kaldet Alkair) i april 1982 ministeriet om, at selskabets koncession til ruten Esbjerg-Stavanger v.v. måtte blive udvidet til at gælden ruten Stavanger-Esbjerg-Hamburg v.v., eventuelt uden trafikretigheder på strækningen Esbjerg-Hamburg v.v. Ifølge den fremsendte fartplan var der tale om forlængelse af den daglige frekvens, der ikke mellemlander i Thisted. Ved skrivelse af 7. juli 1982 blev det meddelt selskabet, at ministeriet ikke så sig i stand til at imødekomme ansøgningen, da det ikke fandtes godtgjort, at der var behov eller trafikunderlag for en direkte ruteforbindelse mellem Esbjerg og Hamburg, ligesom såvel ministeriet for offentlige arbejder som de norske myndigheder var af den opfattelse, at behovet for regelmæssig luftbefordring mellem Stavanger og Hamburg var tilstrækkeligt dækket af de eksisterende ruteforbindelser via Oslo og København. De argumenter, som selskabet senere har fremført for rutens åbning, har ikke givet mig anledning til at ændre beslutningen.

Baggrunden for ministeriets afvisning er bl.a. den funktion, som Kastrup har som hovedknudepunkt for SAS' trafik. Mens ruterne Esbjerg-Stavanger og Esbjerg-Thisted er godkendt oprettet til betjening af den eksisterende og forventede rent lokale trafik mellem de pågældende byer, ville en rute Stavanger-Esbjerg-Hamburg ikke kunne undgå at medføre trafikafledning via Hamburg til og fra andre destinationer.

Samme hensyn taler efter min opfattelse imod oprettelsen af en rute mellem Thisted

og Hamburg. Jeg vil i denne forbindelse gerne henlede spørgerens opmærksomhed på den gældende »commonrating«-ordning, hvorefter en passager, der rejser fra Thisted til Hamburg via Kastrup, ikke, som anført i begrundelsen for spørgsmålet, skal betale for strækningen Thisted-København, men derimod kun billetprisen fra København til Hamburg.

Spm. nr. S 1044

Til *ministeren for skatter og afgifter (19/4 83)* af:

Glistrup (FP):

»Hvad er der om presseforlydenderne om, at ministeren vil (har villet) ansætte yderligere 500 toldere og skattefolk?«

Begrundelse

Tiden er til at styrke det private erhvervslevs produktionsmidler og at nedtrappe den tid, private skal arbejde med de sysler, som skatte- og toldadministrationen og dennes EDB-anlæg vælter ud over dem.

Pengene gør nu engang mere samfundsmæssig gavn i borgernes lommer end i de statslige eller kommunale kasser.

Uanset denne baggrund forlyder det, at skatteministeren vil udvide sin embedsstab i stedet for enormt at indskrænke den, sådan som enhver saglig vurdering må føre til.

Heldigvis kan Søndags-Berlingen den 17. april 1983 oplyse, at skatteministerens ønske er mødt med »finansministeriets refleksbetonede afvisning«.

Men alligevel – blot det at han får en sådan syndig tanke.

I svaret bedes også inddraget, hvilke samlede reduktioner der må forventes i personalemængden i de kommunale skatteforvaltninger.

Besvarelse (26/4 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg redegjorde i folketinges spørgetid den 10. november 1982 for regeringens stilling til de planer, der var fremsat af den forrige regering om en udbygning af samarbejdet mellem skattevæsenet og toldvæsenet og om en effektivisering af de 2 væseners kontrolind-

[Ministeren for skatter og afgifter]

sats: Dette projekt er skønnet til at ville indbringe statskassen en merindtægt på ca. 600 mill. kr. på årsbasis.

Jeg nævnte ved den lejlighed, at embedsmænd i finansministeriet og skatteministeriet arbejder videre med disse planer. Dette er stadig tilfældet.

Det er klart, at et så omfattende projekt om effektivisering af kontrollen og udbygning af samarbejdet mellem skatte- og toldvæsen, som der her er tale om, vil kræve en vis personalemæssig styrkelse i de 2 væsener. Der har dog ikke på noget tidspunkt været tale om, at det skulle dreje sig om 500 mand. De seneste skøn over personalebehovet til en samlet gennemførelse af projektet regner med en personaleforøgelse på 350 mand.

Spm. nr. S 1046

Til finansministeren (20/4 83) af:

Thorndahl (FP):

»Vil regeringen fastholde mulighederne for, at topembedsmænd efter en orlovsperiode på flere år kan genindtræde i en højt lønnet stilling i den offentlige sektor, således som f.eks. Gladsaxes borgmester, Tove Schmidt, der efter 9 års orlov fra Danmarks Radio uden videre kan vende tilbage til en interessant og velbetalt stilling?«

Begrundelse

Tove Schmidt har været Gladsaxes borgmester i godt 9 år og har i denne periode haft orlov fra Danmarks Radio. Det vil sige, at selv efter en så langvarig orlovsperiode kan hun uden videre vende tilbage til en god stilling i statsmonopolet. Det er åbenbart kun de højerestående offentligt ansatte, der kan opnå sådanne særfordele. Især i en situation, hvor Danmark er i alvorlige økonomiske vanskeligheder, forekommer sådanne særfordele imidlertid urimelige, også fordi de jo betyder, at den stilling, som eksempelvis Tove Schmidt forlod, jo for længst er besat, og den stilling, hun efter 9 års forløb nu kommer til at besætte, ikke nødvendigvis er en stilling, der er brug for, men en stilling, som Danmarks Radio er forpligtet til at etablere, fordi Tove Schmidts orlovsperiode nu ophører. Det må også forekomme alle andre lønmodtagere urimeligt, at ledende offentligt ansatte efter en lang orlovsperiode f.eks. på

grund af politisk arbejde uden videre kan genindtræde på deres gamle arbejdsplads, når det ikke kan lade sig gøre for alle andre.

Besvarelse (28/4 83):

Finansministeren (Christophersen):

Indledningsvis skal jeg oplyse, at spørgsmål om orlov til ansatte i Danmarks Radio ikke henhører under finansministeriet på grund af Danmarks Radios særlige stilling, samt at jeg i øvrigt ikke er bekendt med den konkrete sag, der er omtalt i spørgsmålet.

Med hensyn til tilsvarende forhold i staten vil jeg gerne medgive spørgeren, at 9 års tjenestefrihed er lang tid. Det er dog min opfattelse, at når det drejer sig om tjenestefrihed til varetagelse af hverv, hvori det offentlige har en væsentlig interesse, f.eks. hverv som borgmester, folketingsmedlem o.lign. eller i internationale organer, bør der være en noget større adgang til ydelse af tjenestefrihed.

Som anført i tidligere svar på spørgsmål om statens praksis i tjenestefrihedsspørgsmål følger jeg imidlertid udviklingen på området for at sikre, at reglerne ikke anvendes mod deres hensigt.

Spm. nr. S 1047

Til justitsministeren (20/4 83) af:

Alice Faber (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke planer der foreligger for forbedring af kantineforholdene for personalet ved Nyborg statsfængsel, og vil ministeren eventuelt fremrykke eventuelle planer?«

Begrundelse

De meget trange kantineforhold – 280 ansatte (på skift) til en kantine på 40 m², som også skal fungere som opholdsstue i pauser – anser spørgeren for meget ringe, ikke mindst når man tager i betragtning, at arbejdet i et fængsel kan være særdeles belastende, hvorfor behov for at kunne slappe af i spisepauser og eventuelle andre pauser i gode fysiske rammer må anses for at være et mindstemål af rimeligt tilbud til personalet.

Besvarelse (27/4 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

[Justitsministeren]

Justitsministeriet har fra fængslets ledelse modtaget forslag om, at der i anstalten indrettes en egentlig kantine for personalet. Med forslaget er forbundet en udgift på ca. 0,4 mill. kr. til bygningsændringer m.v., idet de nødvendige arbejder er forudsat udført med fængslets egen arbejdskraft (værkmestre og indsatte). Anstaltsledelsen har foreslået, at indretning af en kantine udskydes til 1984. Årsagen hertil er den, at gennemførelse af en række anlægsarbejder (modernisering m.v. af belægsafdelinger), som finansudvalget ved akt 29 af 20. oktober 1982 godkendte som led i bekæmpelse af narkotikamisbrug i fængslerne, samt varetagelse af den løbende bygningsvedligeholdelse i fængslet i 1983 fuldt ud vil lægge beslag på anstaltens egen arbejdskraft.

Heller ikke af bevillingsmæssige grunde har justitsministeriet mulighed for at gennemføre anstaltens forslag i 1983. Justitsministeriet er imidlertid enig i, at der er behov for at forbedre kantineforholdene for de ansatte ved statsfængslet i Nyborg, og vil søge indretning af en ny kantine indpasset i kriminalforsorgens anlægsarbejder i de kommende år.

Spm. nr. S 1048

Til *miljøministeren* (20/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Af hvilken årsag og med hvilken ret farer embedslæger og andre myndigheder frem mod borgere med egen vandforsyningsboring eller brønd, når der ikke findes lovgivning, der fastlægger offentlig kontrol med vandforsyningsanlæg, der blot forsyner en enkelt husstand?«

Begrundelse

Når embedslægen i Skive udtaler, at borgerne i Skrå lige så godt kan indstille sig på tilslutning til fælles vandværk, må dette være en uberettiget trussel, for endnu er samfundet ikke så restriktivt, at det er forbudt borgerne at drikke vand, der indeholder nitrat, når blot vandet indvindes fra egne brønde eller borerer.

Besvarelse (28/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har udtalt følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Efter vandforsyningslovens § 59, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler om kvaliteten af drikkevand, og efter § 60 kan ministeren fastsætte regler om tilsyn med drikkevandskvaliteten. Motiverne til § 59 (Folketingstidende 1977-78, tillæg A, sp. 2978 f) indeholder udførlige bemærkninger om, hvilke kvalitetskrav der kan stilles. Der kan ikke alene skrives ind over for vand, der er sundhedsfarligt eller nærliggende sundhedsfarligt, men også over for vand, der på anden måde er uhensigtsmæssigt, f. eks. på grund af et højt jernindhold. Endvidere fremgår det af motiverne, at der – ligesom med den tidligere lovgivning – ikke alene skal kunne skrives ind over for vand fra vandværker og vand fra andre anlæg, der leverer til en flerhed af forskellige personer, men også over for vandforsyninger, som alene forsyner en enkelt ejendom. Regler om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg er givet ved bekendtgørelse nr. 6 af 4. januar 1980. Efter bekendtgørelsens § 4 omfatter bekendtgørelsen »vandet fra vandforsyningsanlæg, der forsyner mennesker med vand til husholdningsbrug«, altså også vandet i indvindingsanlæg for en enkelt ejendom.

For så vidt angår sagen fra Skrå, som omtales i begrundelsen for spørgsmålet, har Kjellerup kommunes tekniske forvaltning oplyst over for miljøstyrelsen, at Skrå er en landsby med ca. 30 husstande, der får sit vand fra brønde eller borerer, der hver forsyner en enkelt eller 2 ejendomme. Sagen tog sin begyndelse, da en grundejer i Skrå i anledning af presseomtale af nitratproblemer andetsteds henvendte sig til kommunen og oplyste, at hans vand havde et meget højt nitratindhold.

Kommunen foretog derefter analyser af vandet fra 15 andre indvindingsanlæg, der viste, at de fleste anlæg havde vand med meget højt nitratindhold. Kommunalbestyrelsen har afholdt et møde med borgerne i Skrå om spørgsmålet og har indkaldt skriftlige forslag fra borgerne om forbedring af vandforsyningen. Der er ikke taget stilling til, hvad der videre skal foretages.«

Spm. nr. S 1050

Til *undervisningsministeren* (20/4 83) af:

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

»Vil ministeren træffe foranstaltning til fjernelse af det på taget af Roskilde universitetscenter opsatte tilsyneladende hjemmelavede skilt »BEVAR RUC« samt oplyse, hvorfra midlerne til en sådan opsætning m.m. er kommet?«

Begrundelse

Spørgsmålet begrundes med, at jeg gennem længere tid på banestrækningen ud for RUC har konstateret skiltningen, som efter min opfattelse ikke bør finde sted på offentlige bygninger, da jeg frygter, at næste skridt bliver skiltning med politisk propaganda. Set i sammenhæng med det røde flag, som ofte vajer neden for bygningen, kan man frygte det værste, som f. eks. en reklame for VS eller DKP. Endvidere mener jeg, at den form for skiltning virker miljøskæmmende. I svaret bedes tillige oplyst, om flagning med rødt flag finder sted inden for universitetscentrets område.

Besvarelse (26/4 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har været i kontakt med Roskilde universitetscenters administration, der oplyser, at der ikke fra centrets side er indkøbt maling til dette formål. Malingen må derfor antages at være betalt af de studerende selv.

Bemalingen er sket direkte på ventilationshusene på centrets tag. Da man fra centrets side ikke har anset teksten for at være utilstedeligt politisk betonet, har man ikke taget initiativ til at lade den overmale, men har villet vente med dette, idet ventilationshusene alligevel skal males, når vejret igen tillader det.

Hvad angår flagningen med rødt flag, har centret trods forespørgsel til adskillige ansatte ikke kunnet konstatere, at der skulle være sket en sådan flagning fra centret. Universitetscentret har i øvrigt ingen flagstang. Centret vil dog ikke udelukke, at der i februar en enkelt gang kan have været hængt et rødt flag op på en bygning, men man nævner dog den mulighed, at der kan være tale om en fejlbedømmelse fra spørgerens side, idet en naboejendom mellem universitetscentret og jernbanen jævnlige flager med rødt flag fra

en flagstang. Denne flagstang kan fra jernbanen opfattes som stående »nedenfor« universitetscentrets bygninger.

Jeg finder ikke, at jeg har anledning til at foretage mig yderligere i denne sag.

Spm. nr. S 1052

Til *statsministeren* (20/4 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Gælder grundloven for offentligt ansatte?«

Begrundelse

I fortsættelse af spørgsmål nr. S 974 af 11. april 1983, besvaret af statsministeren den 18. april, i hvilket svar statsministeren i spørgsmålet om læreres ret til at deltage aktivt i diskussionen omkring nedlæggelsen af deres skole henviser til et brev fra Danmarks Lærerforening, ønskes en principiel afgørelse af, om også lærere er omfattet af grundloven, især § 77, der lyder: »Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende foranstaltninger kan ingen sinde på ny indføres« og § 78, stk. 1, der lyder: »Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed« samt § 79, 1. pkt., der lyder: »Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede«.

Der gøres atter opmærksom på professor Poul Andersens artikel fra 1935 om offentligt ansattes ytringsfrihed, trykt i »Grundtvig som Rigsdagsmand«. Poul Andersen fremhæver heri meget stærkt, at offentligt ansatte betales af borgerne, at de offentligt ansatte ved deltagelse i den offentlige debat tilfører denne værdi, ikke mindst når de deltager på områder, hvor de er særlig kyndige, samt at offentligt ansatte ikke bør finde sig i den nedvurdering af deres rettigheder som borgere, der ville ligge i, at grundloven ikke skulle gælde for dem.

Det må naturligvis være helt uholdbart, om forholdet mellem offentligt ansatte og borgernes repræsentative myndigheder, ministre, borgmestere, kommunalbestyrelser osv., skulle bestemmes af organisationerne, hvad statsministerens svar kunne indebære.

[Bernhard Baunsgaard]

Forholdet omkring de offentligt ansattes grundlovsrettigheder må bestemmes af de lovligt valgte myndigheder.

Besvarelse (3/5 83):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg skal bekræfte, at grundloven, herunder grundlovens frihedsrettigheder, naturligvis gælder for offentligt ansatte.

Spm. nr. S 1055

Til *forsvarsministeren* (21/4 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Godkender ministeren den fremgangsmåde, der blev anvendt mod oberstløjtnant P. Ø. Nielsen, fordi han skrev et læserbrev i Aktuelt?«

Begrundelse

I svar af 5. april 1983 på spørgsmål 893 meddelte ministeren, at »han var bekendt med, at chefen for personelstaben efter læserbrevets fremkomst (fra oberstløjtnant P. Ø. Nielsen i dagbladet Aktuelt) i en samtale med vedkommende oberstløjtnant har bedt denne om ikke inden for eget ansvarsområde at sprede mistanke og uro om den til enhver tid siddende regering«.

Ifølge en artikel i Politiken fra 20. april 1983 blev oberstløjtnant P. Ø. Nielsen truet med fyring.

Er denne samtale korrekt gengivet, og godkender ministeren fremgangsmåden, vil enhver offentlig ytring fra en officer være udelukket.

Besvarelse (26/4 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

I mit svar af 30. marts 1983 på spørgsmål 893 oplyste jeg om den samtale, der havde været mellem oberstløjtnant P. Ø. Nielsen og chefen for personelstaben.

Oberstløjtnant P. Ø. Nielsen har efterfølgende over for forsvarschefen redegjort for sagen, og der er tilsyneladende ikke fuldt overensstemmende opfattelse af det passerede.

Forsvarschefen har herefter i overensstemmelse med oberstløjtnanten anmodet

generalauditøren om at foretage en juridisk bedømmelse af sagen.

Når generalauditørens vurdering foreligger og der er taget stilling til sagen, vil jeg vende tilbage til denne over for spørgeren.

Spm. nr. S 1056

Til *indenrigsministeren* (21/4 83) af:

Tinning (VS):

»Finder ministeren, at det i almindelighed er muligt at afgøre, hvorvidt støtte af skatteydermidler til en professionel fodboldafdeling reelt har til formål at fremme professionel fodbold eller ej, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse, hvordan og på hvilket grundlag en sådan afgørelse tænkes truffet?«

Begrundelse

Problemet kan f. eks. opstå i situationer, hvor flere klubber konkurrerer om at erhverve spillere, eller hvor der er tale om at tilvejebringe et overskud til anpartshaverne, jfr. skrivelse fra indenrigsministeriet af 13. april 1983 om Kolding kommunes tilskud til Kolding Idrætsforenings professionelle fodboldafdeling.

Besvarelse (27/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Der er fast tradition for, at kommunerne kan være med til at fremskaffe faciliteter til afholdelse af arrangementer, der henvender sig til en større kreds af lokalsamfundets medlemmer. Traditionen har ikke mindst omfattet faciliteter til forskellige former for idrætsudøvelse, herunder fodbold.

Da der kun i begrænset omfang findes lovgivning på området, er det almindelige kommunalretlige principper, der bliver afgørende for, i hvilken udstrækning og på hvilke betingelser faciliteter kan stilles til rådighed.

Udviklingen i retning af professionel fodbold er som bekendt forholdsvis ny her i Danmark, og der er nødvendigvis fortsat en snæver sammenhæng mellem fodbold som amatøridræt og professionel sport. Det vil ikke være rimeligt, hvis indførelse af professionel fodbold skulle afskære kommunerne fra fortsat at varetage opgaven med at fremskaffe fællesfaciliteter for lokalsamfundet. Det er derfor også uundgåeligt, at støtte til

[Indenrigsministeren]

amatørfodbold i en vis udstrækning også kommer professionel fodbold til gode.

Om støtte i en konkret situation har til formål at fremme fodboldsporten i almindelighed, eller om der reelt er tale om at fremme professionel fodbold, kan med andre ord ikke besvares udelukkende ud fra, om den professionelle afdeling har fordele af en ordning.

Om der reelt er tale om en ulovlig støtte til professionel fodbold, f. eks. en støtte, som har til formål at forøge anpartshavernes overskud, må afgøres i hvert enkelt tilfælde ud fra de foreliggende omstændigheder. Tilsynsrådets afgørelse af 14. december 1982 og indenrigsministeriets skrivelse af 13. april 1983, som der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, kan opfattes som en illustration af det grundlag, hvorpå en afgørelse om lovligheden af en støtte træffes.

Spm. nr. S 1057

Til *indenrigsministeren* (21/4 83) af:

Tinning (VS):

»Finder ministeren, at der forud for ministerens principielle tilslutning til Vejle amts tilsynsråds vurdering af den såkaldte Koldingsag har foreligget tilfredsstillende oplysninger til belysning af, i hvilken udstrækning der reelt har været tale om at fremme professionel fodbold ved at yde støtte af skattemidler?«

Begrundelse

Der henvises til skrivelse fra indenrigsministeriet af 13. april 1983 om Kolding kommunes tilskud til Kolding idrætsforenings professionelle fodboldafdeling.

Besvarelse (27/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Der henvises til min besvarelse af spørgsmål nr. S 1056, der ligeledes er stillet til mig af hr. Tinning den 21. april 1983.

Når tilsynet med kommunerne er henlagt til de for hver amtsrådsreds nedsatte tilsynsråd – hvortil amtsrådet ved forholdstal vælger 4 af sine medlemmer, og som har statsamtmanden som formand – har formålet bl. a. været, at kendskab til lokale forhold kan blive inddraget i tilsynsrådets overvejelser.

Dette forhold sammenholdt med den udførlige argumentation, som er indeholdt i tilsynsrådets udtalelse af 14. december 1982, giver mig ikke anledning til at tvivle på, at der ved tilsynsrådets behandling af sagen har foreligget tilfredsstillende oplysninger.

Min formelle adgang til at kommentere et tilsynsråds afgørelser er efter den kommunale styrelseslov i den foreliggende situation et tilsyn med tilsynsrådets virksomhed. Jeg har ikke fundet noget at udsætte på tilsynsrådets behandling af nærværende sag.

Spm. nr. S 1058

Til *indenrigsministeren* (21/4 83) af:

Tinning (VS):

»Kan det oplyses, hvilken hidtidig praksis for støtte til idræt i Kolding kommune, der har ligget til grund for indenrigsministeriets principielle tilslutning til Vejle amts tilsynsråds vurdering af den såkaldte Koldingsag?«

Begrundelse

Der henvises til skrivelse fra indenrigsministeriet af 13. april 1983 vedrørende Kolding kommunes tilskud til Kolding idrætsforenings professionelle fodboldafdeling.

Besvarelse (27/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Når indenrigsministeriet i skrivelse af 13. april 1983 har anført, at der bl. a. skal tages hensyn til kommunens hidtidige praksis for støtte til idræt, er der tale om et forsøg på i generelle vendinger at beskrive et af de momenter, som bør spille ind, når det skal afgøres, om kommunal støtte i en given situation kan anses for lovlig.

Indenrigsministeriet har opfattet tilsynsrådets udtalelse af 14. december 1982 således, at dette moment har været inddraget i tilsynsrådets overvejelser. Lad mig fremdrage to af de formål, som indenrigsministeriet har haft med at nævne dette moment i sin udtalelse.

Dels er det efter min opfattelse en rimelig service over for en klager at fremdrage de mere væsentlige momenter, der indgår i en udtalelse, dels sendes indenrigsministeriets udtalelser ofte ud til samtlige tilsynsråd og kommer dermed til at være vejledende for

[Indenrigsministeren]

disses fremtidige virksomhed. Der er ikke tale om nogen udtømmende opregning, idet dette jo ville være ensbetydende med at se bort fra tilsynsrådets adgang til selv at træffe afgørelsen i det enkelte tilfælde.

Modstykket til denne vejledende funktion for tilsynsrådene er som nævnt ved besvarelsen af spørgsmål nr. S 1056, der ligeledes er stillet til mig af hr. Tinning den 21. april 1983, at det er tilsynsrådene, der i den konkrete situation udmønter, hvilken indflydelse de forskellige momenter skal have på tilsynsrådets afgørelse.

Spm. nr. S 1059

Til indenrigsministeren (21/4 83) af:

Tinning (VS):

»Kan det oplyses, hvilken almindelig politik med hensyn til anvendelse af idrætsanlæg og opkrævning af entré i Kolding kommune der har ligget til grund for ministerens principielle tilslutning til Vejle amts tilsynsråds vurdering af den såkaldte Koldingsag?«

Begrundelse

Der henvises til skrivelse fra indenrigsministeriet af 13. april 1983 vedrørende Kolding kommunes tilskud til Kolding idrætsforenings professionelle fodboldafdeling.

Besvarelse (27/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Når indenrigsministeriet i skrivelse af 13. april 1983 anfører, at der bl. a. skal tages hensyn til en kommunes almindelige politik med hensyn til anvendelse af idrætsanlæg og opkrævning af entré, er der tale om i generelle vendinger at beskrive et af de momenter, der bør spille ind, når det skal afgøres, om kommunal støtte i en given situation kan anses for lovlig.

Der henvises i øvrigt til min besvarelse af spørgsmål S 1058, der ligeledes er stillet til mig af hr. Tinning den 21. april 1983.

Spm. nr. S 1060

Til indenrigsministeren (21/4 83) af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren oplyse, under hvilke omstændigheder en professionel fodboldafde-

lings aktiviteter må siges ikke at have til formål at tilgodese almenhedens interesse i at kunne overvære sportsligt underholdende fodboldkampe eller at fremme fodboldsporten?«

Begrundelse

Der henvises til indenrigsministeriets skrivelse af 13. april 1983 om Kolding kommunes tilskud til Kolding idrætsforenings professionelle fodboldafdeling.

Besvarelse (27/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Som det fremgår af min besvarelse af spørgsmål S 1056-S 1059, der ligeledes er stillet til mig af hr. Tinning den 21. april 1983, kan det ikke undgås, at der indirekte ydes en vis støtte til professionel fodbold, såfremt en kommune ønsker at fremme fodboldsporten som sådan og at tilgodese almenhedens interesse i at kunne overvære sportsligt underholdende fodboldkampe.

Det afgørende bliver derfor ikke at tage stilling til, om en professionel fodboldafdeling har det nævnte formål eller ej. Det afgørende er en undersøgelse af, om en kommunal støtte reelt har til formål på den ene eller den anden måde at begunstige enkeltpersoner eller at sætte klubben i stand til at konkurrere med andre klubber om »køb« af spillere eller i øvrigt andre formål, som ikke kan accepteres som lovlige kommunale formål. Og som det er udtalt flere gange ved besvarelsen af de foregående spørgsmål, må denne vurdering foretages i det enkelte tilfælde af tilsynsrådet ud fra samtlige de oplysninger, der kan tilvejebringes om formålet med støtten.

Spm. nr. S 1061

Til indenrigsministeren (21/4 83) af:

Tinning (VS):

»Vil en kommune kunne stille et fodboldstadion til rådighed for et udendørs, professionelt boksestævne, f.eks. på de særlige betingelser, at 20 pct. af entréindtægten betales til kommunen - dog maksimalt 25.000 kr.?«

Begrundelse

[Tinning]

Der henvises til indenrigsministeriets skrivelse af 13. april 1983 om Kolding kommunes tilskud til Kolding idrætsforenings professionelle fodboldafdeling.

Besvarelse (27/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Som det fremgår af min besvarelse af spørgsmål nr. S 1056-59, er det de for hvert amt nedsatte tilsynsråd, der fører tilsyn med kommunerne. Tilsynet gennemføres som en stillingtagen til kommunernes handlemåde i konkrete situationer. Herved sikres det, at der kan tages hensyn til samtlige konkrete foreliggende omstændigheder, inden tilsynsmyndigheden tager stilling til, om en kommune eventuelt har overskredet sine beføjelser.

Hvis der mere generelt skal tages stilling til kommunernes kompetence på et område, f. eks. idrætsområdet, må det ske med folketingets medvirken. Hvor der ikke findes lovgivning, er det almindelige kommunalretlige regler og principper, der bliver afgørende for, hvad kommunerne kan. Og som nævnt er det de kommunale tilsynsmyndigheder, der i det konkrete tilfælde anvender disse principper.

Det vil på denne baggrund ikke være rigtigt af mig at tage stilling til det i spørgsmålet formulerede hypotetiske tilfælde. Jeg må henvise til, hvis det bliver aktuelt, at rejse sagen over for vedkommende tilsynsråd.

Spm. nr. S 1063

Til *industriministeren (21/4 83)* af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Hvilke redegørelser er under udarbejdelse i monopoldirektoratet, og hvornår forventede offentliggjort?«

Besvarelse (27/4 83):

Industriministeren (Stetter):

Monopoltilsynets direktorat har over for mig oplyst følgende:

»For tiden er i medfør af monopollovens § 1 og pris- og avancelovens § 5 følgende redegørelser under udarbejdelse:

1. Discountbutikker i dagligvarehandelen.
2. Basisplastbranchen.
3. Varmeisoleringsmaterialebranchen.

4. Kunstgødningsindustrien.

5. Lægeerhvervets struktur, takster og indtjening, II. Specialpraktiserende læger.

6. Prisforholdene på markedet for udlejning og salg af videorecordere og farvefjernsyn.

De pågældende redegørelser forventes alle offentliggjort inden udgangen af 1983.

I tilknytning til redegørelsen under pkt. 5 bemærkes, at en tilsvarende undersøgelse vedrørende alment praktiserende læger, der afsluttedes den 1. marts 1983, vil blive offentliggjort i første halvdel af maj.«

Spm. nr. S 1069

Til *indenrigsministeren (22/4 83)* af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan en kommune eller amtskommune gå ind sammen med private virksomheder ved garantistillelse, som det har været på tale med Helsingør Værft?«

Begrundelse

Der henvises til Helsingør Dagblad den 20. april 1983.

Besvarelse (28/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I overensstemmelse med den i begrundelsen nævnte artikel i Helsingør Dagblad af 20. april 1983 kan jeg bekræfte, at det er fast antaget, at kommunal støtte til private erhvervsvirksomheder ikke kan ydes, medmindre der foreligger lovhjemmel herfor, eller at der undtagelsesvis kan påvises en ganske særlig kommunal interesse i virksomhedens videreførelse, fordi en lukning vil være vel-færdstruende for kommunen.

Skulle det blive aktuelt, vil det være en forudsætning for, at den kommunale tilsynsmyndighed kan vurdere sagen, at også industriministeriets sagkundskab bliver taget med på råd.

Spm. nr. S 1075

Til *indenrigsministeren (22/4 83)* af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

[Yvonne Herløv Andersen]

»Vil ministeren – eventuelt i form af lovgivning – tage initiativ til at bevare kolonien Filadelfia?«

Begrundelse

Kolonien Filadelfia har gennem årene oparbejdet international anerkendelse for sit banebrydende behandlingsarbejde.

Nu ser det imidlertid ud til, at patientunderlaget skrider. Vestsjællands amt kan ikke klare opgaven alene, og faste aftaler med andre amter om indlæggelser har ikke kunnet opnås.

Situationen har i lang tid været uholdbar, og der er derfor behov for hurtig indgriben fra ministerens side.

Besvarelse (2/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Indenrigsministeriet har i de senere år taget en række initiativer for at bevare Kolonien Filadelfia's epilepsihospital på et rimeligt niveau, først og fremmest af hensyn til patienterne, men også under hensyntagen til institutionen som sådan.

Indtil 1. januar 1980 var Filadelfia's epilepsihospital en særfororgsinstitution, der modtog 100 pct. statstilskud via socialministeriet. Fra 1. april 1980 blev Filadelfia en del af sygehusvæsenet. Hvis Filadelfia var blevet udlagt på samme måde som den øvrige særfororg, ville statstilskuddet have været bortfaldet fuldstændig fra 1. januar 1980 og afløst af fuld betaling fra de benyttende amtskommuner.

Indenrigsministeriet mente imidlertid, at det var nødvendigt med en overgangsperiode, hvor Filadelfia's funktioner kunne tilpasses de nye forhold. Alle involverede, også Filadelfia selv, var klar over, at en sådan tilpasning skulle gennemføres.

Indenrigsministeriet tog derfor initiativ til, at der blev gennemført en særlig ordning for Filadelfia, således at statstilskuddet blev videreført og gradvis aftrappet over en periode indtil 1985.

I 1980 blev der i sygehusloven optaget bestemmelser om, at amtskommunerne skal indgå aftaler om benyttelse af lands- og landsdelsafdelinger på fremmede amtskommunale sygehuse samt på private og statslige sygehuse.

Aftalerne skal godkendes af indenrigsministeren efter forelæggelse for sygehusrådet.

Såfremt en amtskommune ikke indgår de fornødne aftaler, kan indenrigsministeren pålægge amtskommunen at betale for patientens behandling, selv om amtskommunen ikke har givet kaution.

Kolonien Filadelfia's epilepsihospital varetager i et vist omfang lands- og landsdelsfunktioner og er derfor omfattet af aftalereglerne. Indenrigsministeriet og sundhedsstyrelsen har på forskellig måde bistået Filadelfia med at få indgået benyttelsesaftaler.

Det må imidlertid konstateres, at de indgåede aftaler m.v. er præget af, at amtskommunerne i videre omfang end forudsat mener, at epilepsibehandlingen kan varetages på de amtskommunale neuromedicinske afdelinger, herunder af afdelingerne på de amtskommunale lands- og landsdelssygehuse. Generelt er der ikke lægefaglig baggrund for at tilsidesætte denne opfattelse.

Sundhedsstyrelsen og indenrigsministeriet er dog for tiden i gang med en nøjere undersøgelse af, om amtskommunerne i deres aftaler med Filadelfia i tilstrækkelig grad har taget hensyn til, at der findes en lille patientgruppe, oftest børn og helt unge, hvor sygdommen kompliceres ved, at patienten samtidig lider af andre sygdomme, såsom personligheds-mæssige afvigelser, lettere sindslidelser og åndssvaghed, for hvilken Filadelfia antages at kunne yde en særlig indsats.

Det er min opfattelse, at der i den eksisterende lovgivning er tilstrækkelig mulighed for at sikre, at de patienter, som kun kan behandles tilfredsstillende på Filadelfia, får tilbud om henvisning til sådan behandling. Det er således ikke nødvendigt med lovgivning for at sikre patientbehandlingen.

Om andre initiativer måtte være nødvendige, vil afhænge af de drøftelser, som jeg i den kommende tid skal have med sundhedsstyrelsen og Filadelfia.

Spm. nr. S 1079

Til *industriministeren* (22/4 83) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren redegøre for, om værdipapircentralens manglende funktionsduelighed sætter borgernes – ifølge grundlovens paragraf 73 – grundlovssikrede rettigheder ud af

[Maisted]

kraft, idet fri omsættelighed af borgernes værdipapirer ikke er mulig?»

Begrundelse

Der henvises til oplysninger om stop for handel med værdipapirer på grund af uorden i værdipapircentralen.

Besvarelse (28/4 83):

Industriministeren (Stetter):

I foråret 1983 er der sket en betydelig stigning i antallet af handeler på Københavns Fondsbørs. Denne stigning har indebåret, at antallet af transaktioner på enkelte børsdage har været op til 5 gange så stort som antallet af daglige transaktioner i den foregående periode. En konsekvens heraf har været, at den daglige børsnotering ofte har sluttet langt senere, end tilfældet har været tidligere.

Københavns Fondsbørs udsendte derfor den 14. april 1983 følgende pressemeddelelse:

»Det meddeles herved, at fondsbørsbestyrelsens forretningsudvalg under hensyn til de sidste dages ekstraordinært store obligationsomsætninger har besluttet i medfør af fondsbørsbekendtgørelsens § 27, stk. 2, at suspendere obligationsnoteringen fredag den 15. april 1983, således at fondshandlere og værdipapircentralen kan få den fornødne tid til at afvikle handleerne.«

Som det fremgår af pressemeddelelsen, er suspensionen sket såvel af hensyn til fondshandlerne som til værdipapircentralen.

For at fremskynde det tidspunkt, hvor den daglige notering afsluttes, har Københavns Fondsbørs den 20. april 1983 besluttet, at obligationsserier optaget til notering på sektion III midlertidigt kun vil kunne handles og kursansættes på torsdage.

Suspensionen af obligationsnoteringen indebærer, at fondsbørsvekselerere ikke uden tilladelse fra fondsbørsbestyrelsen må udføre eller medvirke til handler med et værdipapir, som er suspenderet. Suspensionen har således kun betydning for kursfastsættelse og omsætning over fondsbørsen. Den berører i øvrigt ikke muligheden for at omsætte eller pantsætte de registrerede obligationer, det vil sige fondsaktiver.

Jeg kan oplyse, at det er fremgået af dagspressen, at en stigning i omsætningsmæng-

den for aktier på Stockholms Børs til 3½ gang omsætningsmængden i den tilsvarende periode i 1982 har medført så betydelige forsinkelser i børsens centrale aktieregistrering, at aktiehandelen er suspenderet i en uge fra fredag den 29. april 1983. Tilsvarende forholderegler kendes også fra andre landes fondsbørser.

Suspension af kursnotering som følge af en stærk stigning i den omsatte mængde af værdipapirer er således ikke et forhold, der isoleret set kan tilskrives værdipapircentralens oprettelse eller drift.

Børshandelen ville – uanset værdipapircentralens oprettelse – være kommet under et betydeligt pres som følge af det store antal handeler. Jeg finder det derfor ikke rimeligt at karakterisere de skete ændringer i kursnoteringerne som et udslag af værdipapircentralens manglende funktionsduelighed.

Spm. nr. S 1081

Til indenrigsministeren (22/4 83) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren ændre den kommunale styrelseslov for politisk dominerede tilsynsråd således, at klager over kommunalbestyrelser bliver behandlet ved en domstol med ansvar for både de indklagede og klagerne?«

Begrundelse

Ud af mange sager kan jeg henvise til ministerens svar til kommunaludvalget bilag 72 af 18. februar 1983, hvor ministeren giver et svar om et konstateret tab i Fuglebjerg kommune på 692.000 kr., et svar, som nærmest må betragtes som en vittighed.

Tilsynsrådet konstaterer, at underudvalg ikke må ophæve en kontrakt, idet det antages, at der ikke kan henlægges beslutningsret til et underudvalg nedsat af et stående udvalg.

Tilsynsrådet overlader det samme flertal i kommunalbestyrelsen, der har dummet sig i sagen om ophævelsen af kontrakten, hvilket medførte tabet på 692.000 kr., til selv at afgøre, om det vil anlægge sag om erstatning mod sig selv og det firma, det har støttet sig til.

Endelig kommer tilsynsrådet med rent hypotetiske argumenter, det har fået fra det selv samme kommunale flertal, som er indklaget;

[Maisted]

argumenter, der skulle være en forklaring på, at et tab på 692.000 kr. i virkeligheden er en gevinst for kommunen i stedet for et tab.

Sagen viser, at tilsynsrådet fungerer som et skærmbret for politiske flertals fejltagelser, og bortforklaringer er tilsynsrådets speciale, når det drejer sig om at forsvare magthaverne. Omvendt vil det kunne bruges imod politiske mindretal. Konklusionen må være, at tilsynsrådene er ubrugelige.

Besvarelse (27/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det fremgår af den kommunale styrelseslov, at tilsynsrådene bl. a. har til opgave at påse, at kommunerne overholder den lovgivning m.v., der gælder for disse. Der er således ikke tale om, at tilsynsrådene træffer politiske afgørelser, men rådernes afgørelser er udtryk for en rent retlig vurdering af lovligheden af kommunernes handlemåde. Når det i begrundelsen for spørgsmålet f. eks. påstås, »at tilsynsrådet fungerer som skærmbret for politiske flertals fejltagelser«, er det altså efter min opfattelse ikke i overensstemmelse med virkeligheden.

Der kan også være grund til at pege på, at en administrativ sagsbehandling normalt vil være langt hurtigere og mere enkel, end tilfældet ville være, såfremt sagen skulle indbringes for domstolene. Jeg ser derfor ikke nogen grund til at ændre styrelseslovens bestemmelser med henblik på, at alle klager over en kommunalbestyrelse kun kan indbringes for domstolene. Det skal i øvrigt tilføjes, at sådanne sager allerede i dag kan indbringes direkte for domstolene.

Spm. nr. S 1089

Til *indenrigsministeren* (26/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Finder ministeren det korrekt, hvis en kommunalbestyrelse afskediger kommunaldirektøren på grund af samarbejdsvanskeligheder og så blot ansætter den afskedigede i kommunen igen i en personlig tjenestemandstilling som konsulent med løn – efter K 35 (48) med særligt tillæg på 10.970 kr. (1. april 1981-niveau) – med henblik på løsning af særlige opgaver efter aftale med borgmesteren?«

Begrundelse

Det drejer sig om en lille jysk kommune med mindre end 10.000 indbyggere, hvor det er vanskeligt at se, man kan have brug for så dyr en konsulent.

Besvarelse (2/5 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at spørgeren tænker på en konkret sag, men det er ikke angivet, hvilken kommune der er tale om.

Indenrigsministeriet har ikke kendskab til en sag af det omtalte indhold, hvorfor jeg kun kan udtale mig generelt om spørgsmålet.

Bestemmelser om løn- og øvrige ansættelsesforhold for personale i kommunal tjeneste skal godkendes af Kommunernes Lønningsnævn, jfr. § 67 i lov om kommunernes styrelse.

Kommunernes Lønningsnævns tilsyn omfatter dels godkendelse af bestemmelser om løn- og ansættelsesforhold, herunder pension (klassificeringstilsyn), dels mulighed for at bestemme, at antallet af stillinger i nærmere angivne personalegrupper, der i øvrigt er omfattet af nævnets godkendelsesbeføjelse, skal forelægges nævnet til godkendelse (normeringstilsyn).

Stillingerne som kommunaldirektør og som konsulent i K 35 (48) + 10.970 kr. i en kommune er omfattet af normeringstilsynet.

Tilsynet fastsættes og udøves af lønningsnævnet, og jeg har ikke efter den gældende lovgivning mulighed for at gribe ind i nævnets adgang til at godkende klassificering og normering af personale i kommunal tjeneste.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 997

Formanden:

Fra justitsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Inge Krogh (KrF) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 10271, var sålydende:

Til justitsministeren (13/4 83) af:

Inge Krogh (KrF):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage i anledning af, at elektroniske spillemaskiner med vold og porno opstilles, hvor børn og unge har adgang til dem?«

Supplerende besvarelse (28/4 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet har som nævnt i svaret af 20. april 1983 anmodet Københavns politi om en redegørelse.

Københavns politi har oplyst, at bevilningsafdelingen efter observationer på Østerbro blandt andet i grillforretninger og konfekturforretninger ikke har kunnet bekræfte, at de nævnte automater er opstillet. Heller ikke Dantest, som afprøver og syner spilleautomater, og de af politiet kendte automatfirmaer har noget kendskab til automaternes opstilling her.

På den baggrund finder justitsministeriet ikke anledning til at foretage videre.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 196:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Fremsat 27/4 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 102:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Den internationale Overenskomst om Jute og Jutevarer af 1982.

(Fremsat 27/4 83).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Spørgsmålet om udviklingslandenes råvareproduktion har spillet en helt central rolle i u-landsdebatten i en meget lang årrække. Mange tillægger det endog større betydning end den egentlige u-landsbistand, selv om det i praksis nok vanskeligt lader sig adskille.

U-landene har kæmpet overordentlig hårdt for at få en international aftale om et integreret råvareprogram, hvilket lykkedes på den fjerde UNCTAD-konference i Nairobi i 1976, hvor der blev truffet beslutning om en fællesfond, som skulle have en prisstabiliserende virkning for råvareproduktionen. Det, der kom ud af UNCTAD-konferencen, var imidlertid en langt svagere udgave end det, den tredje verden selv ønskede. Den havde stillet krav om en fondsdannelse på omkring 6 mia dollars, men det, der kom ud af det, blev omtrent en tiendedel heraf.

Selv med det meget lavere udgangsniveau, man gennemførte, må vi i dag desværre konstatere, at udviklingen har bevæget sig urimelig langsomt i den mellemliggende periode. Den aftale om en fondsdannelse, der skulle give mulighed for opbygning af prisstabiliserende stødpudelagre, er endnu ikke trådt i kraft, fordi den ikke er blevet ratificeret af de 90 lande, som var forudsætningen, men til dette øjeblik kun af 40 lande. Danmark var i øvrigt det første industriland, som ratificerede, hvad medlemmer af dette ting vil huske.

Med hensyn til de 18 råvarer, som indgik i det samlede aftalekompleks, er der foreløbig kun lavet 6 aftaler, hvor den, vi behandler her i dag, juteaftalen, altså er den 6., og denne overenskomst knytter sig udelukkende til den 2. konto eller det såkaldte 2. vindue i råvareaftalen. Det vil sige, at der ikke kommer til at indgå prisstabiliserende elementer i overenskomsten; der sigtes udelukkende mod produktionsforbedrende foranstaltninger, altså bistand til forarbejdning i producentlandene, og konkurrenceforbedring i forhold